

Xujun xi y'ét'a Jua én nda tsuhu Jesucristo

B'i ts'ín kitsúya nda xi kits'ínntu xujun yáha Jesu

¹ Nga tuts'ihin ni tu b'a ts'ín jahá tíjña Éen. Kui Éen xi y'ejñakohō Ntíaná. Kui Éen xi Ntíaná. ² Kui xi y'ejñakō Ntíaná nkúhu nga tuts'ihin ni. ³ Éen kits'índakohō Ntíaná ngayjee ni xi tjín. Ndaha nku ni xi tjín najmi kin'enda tsa najmi tjín Éen. ⁴ Yo nibáha ra kjuatik'un. Kui kjuatik'uun, kui nd'í xi ts'ín ndzjehen xuta. ⁵ Ndíj túb'at'ai má jyuun kō má jyuun najmi tichúkjuaha nga títs'ínk'ien.

⁶ J'ai nku nda xi 'mi Jua xi Ntíaná kits'ín nibáha. ⁷ J'ai tsúya ni xi kkie tu xi kuitsuyaha yáha nd'íu kō tu xi s'ejihin ra ngayjee xuta nd'í xi j'ai nchjanijmíyaha. ⁸ Najmi kui xi nd'íu. Tu kin'e nibáhá tu xi kuitsuyaha yáha nd'íu. ⁹ Nd'í xi ndoo xi ts'ín ndzjehen ngayjee xuta ja ma kj'uaíhí asuntee.

¹⁰ Éen j'aik'ieña asuntee, Én xi Ntíaná kits'índakohō asuntee. Tunga xuta asuntee najmi kamankjihin yáha kui. ¹¹ J'ai ante xi ts'e, tunga xuta xi ts'e najmi kits'ínkjáihin. ¹² Tunga xi kits'ínkjáihin kō kis'ejihin, kui xutaha xi kitsjáha nga kama ntíhi Ntíaná. ¹³ Kui xi kitsin xi nkú ts'ín kama mjehe Ntíaná. Najmi kitsin xi nkú ts'ín tsin xuta xi tjín, kō ta ndaha najmi xi nkú ts'ín tíjñaha xuta, kō ta ndaha najmi xi nkú ts'ín mjehe xuta.

14 Kui Éen xi kik'a yjoninte ko y'ejñajinni ko kiyai kjuachánkaha, at'aha kui xi Ntí nku tutuhu Ntia Na'miu. Tsakúchji kjuanda chánkaha ko én xi b'a tjün. 15 Jua kitsúya yáha kui. B'i kitsú:

—Kui xi kinchjanijmíyahana nga b'a kixian: “Xi askahan nibá nga an, kui xi tjun nga an, at'aha kui xi tu b'a ts'ín jahá tjña.”

16 Xki kjuanda xi kik'ainá kjuanchiná chánka xi ts'e tsitjujihin. 17 At'aha Ntíaná kits'ínchjén Moise nga kitsjá kjuatéxumoo, tunga j'aihí Jesucristo nga y'ejña kjuandoo ko én xi naxu tjín. 18 Najmi tjín xi ja be nkú tjín Ntíaná. Nku tutuhú Ntí nku tutuu xi tjñako Ntia Na'miu, kui xi j'aikúchjiná Ntíaná.

*B'i ts'ín kitsúya Jua Bautista yáha Jesu
(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)*

19 B'i ts'ín kinchja Jua nk'ie nga já judio k'aku xi tjín nanki Jerusalen kits'ínkji já na'mi ko já xi ta ts'ínxát'a ninku xi má nga ngjuásjaiyaha Jua yáha kui. 20 Kinchja kixi kixi Jua ko najmi ts'anacha. B'i kitsú:

—Najmi an nda xi xi kitsú Ntíaná nga ts'ín nibá.

21 B'a kitsú jóo nga kingjásjaiyaha:

—¿Yáhá ni ji? ¿A jihí xi Elia?

—Najmi an —kitsú Jua.

—¿A jihí xi nda profeta xi tjihin nga kj'uaí? — kitsú jóo.

—Najmi —kitsú Jua.

22 —¿Yáha ji? —ta kitsú ngáha jóo—. At'aha tjihin nga kuankínko ngáha ri én kixi já xi kits'ín nibáni. ¿Nkú bixín?

23 As'ai b'i kitsú Jua:

—An xi nku nda xi tinchja ante kixiu nga b'a titsu: “Tjen kixiu niya ma nga niba Ntiana.” Kui niu xi y'et'a nda profeta Isaia xujun ehen Ntiana.

²⁴ Ko ja xi kits'inkji ja fariseo ²⁵ ta kingjasjayaha Jua:

—Tsa najmi ji xi kitsu Ntiana nga ts'in niba ko ta ndaha Elij ko ta ndaha nda profeta xi tihin nga kj'uai, za xuta tibotentahani?

²⁶ B'i kitsu Jua:

—An ntanjua tibentakohona xuta, tunga sijnajihinnu nku xi najmi yo, ²⁷ xi kj'uai askahan nga an. Najmi tjeenna tsa kjendaya nuhu tjabaxin tehe.

²⁸ B'a kama ni xu'bi nanki xi 'mi Betanja, nanki xi tjna ngabantá ntaje Jordan, ma tsatenta xuta Jua.

B'i ts'in kitsuya Jua nga Jesu xi chutsankaha Ntiana

²⁹ Nistjin xi ma ndyjuun gaha kkie Jua nga Jesu nibak'un tinaha ko b'i kitsu:

—Kui xu'bi xi chutsankaha Ntiana xi kjexin ngatitsuhun xuta asuntee. ³⁰ Kui xi kinchjanimiyahana nga b'i kixian: “Xi askahan niba nga an, kui xi tjun nga an, at'aha kui xi tu b'a ts'in jahá tjna.” ³¹ Nk'ie ta ndaha an najmi be ya nihi, tunga ntanjua há jaitenta xuta tu xi sejna chjih ra xuta Israel yaha kui.

³² B'i ta kitsuya Jua ni xi kkie:

—Kkie nga nibajen Espiritu ndjiojmi jan xi nku joyaha nku chutuju ko nga j'aik'iejnantjai nintaku. ³³ Ta ndaha an najmi kje be ya nihi, tunga xi kits'in nibahana nga ntanjua kuatentahana xuta,

kui xi b'a kitsúna: “Xi chai nga nibajenk'uhun Espiritu ko k'úéñantjaihi, kui xi Espiritu Santo kuaténtáko ho xuta.” ³⁴ An kieke nga tsitjusun kui éen ko tíxinya nga kui xi Ntíhi Ntíaná.

B'i ts'in kinchjaha Jesu ja ni'yakuyá xi tjuun

³⁵ Nk'ie nga kama ndyjuun, ta yohó tinchako ngáha Jua jo ja ni'yakuyáha. Kieke nga j'a Jesu yo ko b'i kitsú:

³⁶ —Kui xu'bo xi chutsankaha Ntíaná.

³⁷ Kint'é nga joo ja ni'yakuyáha ni xi kinchja ko kitsjennkíhi Jesu. ³⁸ As'ai tsasenji astun Jesu ko kieke nga tjennkihí joo. B'i kitsúhu:

—¿Mí xi t'binchisjó?

—Ji nda maestru —kitsú jóo—, ¿má tinchin?

³⁹ —Nibáasohoo —kitsú Jesu.

As'ai ngji jóo ko kieke má tíña Jesu. Yo kits'ínk'a nistjin xu'bo, at'aha ja ngixun. Nkú ra ma nga chuba ñju niu. ⁴⁰ Já xi joo xi kint'é ni xi kinchja Jua ko kitsjennkíhi Jesu, nku xi 'mi Andre xi nda nts'e maha Simon Pedro. ⁴¹ Kui xi títjun ngjingsjai Simon ko b'a kitsúhu:

—Ja kuasakúni nda xi kitsú Ntíaná nga ts'ín nibá.

⁴² As'ai j'aiko Andre nda nts'e nga j'aisehe Jesu. Jesu tsasehe Simon ko b'i kitsúhu:

—Ji xi Simon, ntíhi Jona. Ji xi k'úin ngáha ri Pedro.

⁴³ Nistjin xi ma ndyjuun, nk'ie nga tífi Jesu ante Galilea, as'ai ngjisehe Felipe ko b'i kitsúhu:

—Tsjénkiní.

44 Nanki Betsaida nibáha Felipe, má nga ta nankihi Andre ko Pedro. 45 As'ai Felipe ngjisehe Natanael ko b'a kitsúhu.

—Ja kuasakúni nda xi kinchjanjímíyaha Moise nga y'ét'a xujun kjuatéxumoo ko xi ta y'ét'a já profeta. Kui xi Jesu ntíhi Kuse, nda xi nibáha nanki Nazaret.

46 B'a kitsú Natanael:

—¿A kamahá stjújin Nazaret nku ni xi nda?

—Nibáaseihi —kitsú Felipe.

47 Nk'ie nga kieke Jesu nga nibá tiña Natanael, b'a kitsú:

—Kuihí nda xu'bi xi xuta Israel tjehe ra, nku nda xi najmi b'anacha.

48 —¿Nkú ts'ín yahaní? —kitsú Natanael.

B'i kitsú Jesu:

—Kuakiehe kintehe ni nga kuanchjahi Felipe, nk'ie nga kabinchunnki yá higuera.

49 —Ji nda maestru —kitsú ngáha Natanael—, ji xi Ntíhi Ntíaná. Ji xi nda reihí xuta Israel.

50 B'i kitsú Jesu:

—¿A at'aha kuakiehe kintehe yá higuera kuaxihin, a kui kjuaha nga kuas'ejihin ri nga Ntíaná kits'ín nibáhana? 'Yún chánka ni xi cha sai nga xu'bi.

51 Ko b'i ta kitsú ya Jesu:

—Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Choo nga tsjén tixa ndjiojmi ján ko nga ntítsjehe Ntíaná kuiyájnu ko kuitjujen nga kjuáisehe Ntíhi Ndax'iun.

2

B'i ts'ín kits'ín Jesu nku kjuankjún ajihin nku s'í kjuabixan

¹ Nistjin xi ma jahan kama nku kjuabixan nanki Cana, nanki xi tijnajihin ante Galilea, ko yo ngji naaha Jesu. ² Ta ngji Jesu ko ja ni'yakuyaha kjuabixoon, at'aha kik'inyaha. ³ Nk'ie nga jeya binu, as'ai b'a kitsu naaha Jesu nga kinchjako:

—Ja najmi ta tihin ra binu.

⁴ —Ji tachjuun —kitsu Jesu—, za an t'iyahaní niu? Najmi kjee bichu chubana.

⁵ As'ai kinchjako naaha Jesu ja xi tincha basehe yamixo nga b'a kitsuhu:

—N'etjusun ngayjee ni xi kuitsunu.

⁶ Yo tincha jun ndji nisa xi kamandakoho ndji. Kui xi ts'inchjen xuta xi ntje judio tjehen ra nk'ie nga ts'in je yoho nginkun Ntiana, xi nku ts'in tijn niyaha. Nkunku ndjiu s'en ra tsa chate ko tsa chate ko kan litru ntanjua. ⁷ B'i kitsuhu Jesu ja xi tincha basehe yamixo:

—N'etso ntanjua ndji.

Kits'intse susun jo ndjiu.

⁸ As'ai Jesu b'i kitsuhu jo:

—Chjubó chuba ko tankinkoho nda xi tibasehe s'iu.

B'a incha kits'in jo. ⁹ As'ai kikjut'a nda xi tibasehe s'iu ntanjua xi ja kama binu, tunga najmi behé má nibaha ra ntó. Tu ja xi tincha basehe ra yamixo xi be, at'aha kui xi ts'asje ntanjua. Kui nga nda xi tibasehe ra s'iu kinchjaha ra nda bixoon ko b'a kitsuhu:

¹⁰ —Ngayjee xuta titjun tsja binu xi nda ko nk'ie nga ja 'yun ka'bi xuta, as'ai ní tsja xi najmi 'yun ndaha. Tunga máha ji, binu xi 'yun nda xi titjoihi nd'ai t'ibai.

¹¹ Kui kjuankjún xu'bi xi tíjún kits'ín Jesu nanki Cana, nanki xi tíñajihín ante Galilea. B'a ts'ín tsakúchjhi kjuachánkaha, kó kis'ejihín já ni'yakuyáha nga Ntíaná kits'ín nibáha.

¹² Ja kamoo. As'ai ngji Jesu nanki Capernaum nga tjenko naaha kó já nts'e kó já ni'yakuyáha. Yo y'entu chuba nistjin.

B'i ts'ín kik'onsje Jesu chu xi tíincha batéña jóo má ma natsihín ninku

(Mt 21:12-13; Mc 11:15-18; Lc 19:45-46)

¹³ Nk'ie nga ja tábichú tiña S'í Pascua xi b'asje xuta xi ntje judio tjeheñ ra, as'ai ngji Jesu nanki Jerusalen. ¹⁴ Má ma natsihín ninku kisakúhu já xi tíincha batéña turu kó chutsanká kó chutuju kó já xi tíintu yo nga tíincha ts'ínk'óntjaiya toon.

¹⁵ As'ai jách'á n'ú'ya, kui xi kik'onsjekoho ngay-jeé chutsanko kó turu. Kikjaní ndzjo toohon já xi tíincha ts'ínk'óntjaiya toon yo kó kits'ínk'ótsjá yámixáha. ¹⁶ B'i kitsúhu já xi tíincha batéña chutuju:

—Tich'onsjoo chunu ei. Najmi tu tiyantá n'e mo ni'yaha Na'mina.

¹⁷ Jáítsjehen já ni'yakuyáha nga b'i ts'ín tíit'a éhen Ntíaná: “Tjo ts'atina ni'yahi, kui nga táb'enkíhina kjuanima.”

¹⁸ As'ai já judio k'aku kingjásjaiyaha Jesu:

—¿Mí kjuankjúhun xi kuakúchji nga ma n'e ni xi tín'ei?

¹⁹ B'i ts'ín kinchja Jesu:

—N'ekatsúnyo ninku kó jan nistjin kjesíntjen ngáhana.

²⁰ B'i kitsú já judio k'aku:

—Yachán jun nú kamandaha nínku. ¿Nkú ts'ín jan nistjin chjúsintjehenni ji?

²¹ Tunga yjonintehe ní Jesu kinchjanijmíyaha nga kits'ínkjó nínku. ²² Kui kjuaha, nk'ie nga j'áíya ngáha ra ngabayoo, j'áítsjehen ra já ni'yakuyáha ni xi kitsú kó kis'ejihín én xi tjít'a xujun éhen Ntíaná kó én xi kinchjako já judio k'aku.

²³ Nk'ie nga tíña Jesu nanki Jerusalen ajihín S'í Pascua, nkjin nkjún xuta kis'ejihín nk'ie nga kieke kjuankjún xi kits'ín. ²⁴ Tunga Jesu najmi kits'ínkjáihín xi nkú ts'ín ts'ínnkjink'un xuto, at'aha be xi nkú k'un. ²⁵ Najmi kamachjén tsa tjín xi kitsúyahá nkú k'un, at'aha be xi nkú ts'ín tjintuyá animaha.

3

B'i ts'ín kinchjanijmíko Jesu Nicodemo

¹ Nku nda fariseo xi 'mi Nicodemo xi ta nda k'akuhú xuta judio ² j'aisehe Jesu nga jyuun kó b'i kitsúhu:

—Ji nda maestru, yaní nga ji xi nku nda maestru xi Ntíaná kits'ín nibáha. At'aha najmi ch'a kamaha ts'ín kjuankjún xi tín'ei tsa najmi tíñajihín Ntíaná.

³ B'i kitsú Jesu:

—Kjuaxi ni xi tíxihin. Xi najmi tsin tsetse, kui xi najmi ma chjihí xi nkú ts'ín batéxuma Ntíaná.

⁴ B'a kitsú Nicodemo:

—¿Nkú ts'ín tsín tsetse ngáha nku nda nk'ie nga ja chá? ¿A kamahá ta kjuas'en xi ma johó ngáha aya kats'a naaha kó tsín ngáha?

⁵ B'i ts'ín kinchja Jesu:

—Kjuaxi ni xi tíxihin. Xi najmi tsínjin ntánijua ko Espiritu najmi kama kjuas'enjin nga Ntíaná xi kuatéxumaha. ⁶ Xi xuta tsjáha kjuatik'un, kui xi kjuatik'uhun xuta tjihin. Xi Espiritu tsjáha kjuatik'un, kui xi kjuatik'uhun Espiritu tjihin. ⁷ Najmi tu ma nkjúhin ni xi kuaxihin, nga tjihin nga tsín tsetse ngáhanu. ⁸ Fi ntjo tu má nga mjehé ra ko ta nu'yái nga xu. Tunga najmi yaní má nibáha ko má tífi. B'a joyaha ngayjee xuta xi tsinjín Espiritu.

⁹ B'a kitsú Nicodemo:

—¿Nkú tjihin ra ni xi tibixín?

¹⁰ B'i ts'ín kinchja Jesu:

—Ji xi nda maestruhu xuta Israel. ¿A najmi yaní niu? ¹¹ Kjuaxi ni xi tíxihin. Jin chubai ni xi yai ko bixínyai ni xi kiyai, tunga jun najmi n'e s'ejun én xi bixínyai. ¹² Tsa najmi s'ejinnuu éna nk'ie nga ni xi ts'e asunntej tinchjanimíyahānuu, ¿nkú ts'ín s'ejihinnuu éna tsa ni xi ts'e ndjiojmi ján kuinchjanimíyahānuu? ¹³ Ndaha nku najmi kjee fi ndjiojmi ján. Nkuhú Ntíhi Ndax'iun xi nibajehen yo.

¹⁴ 'Xi nkú ts'ín kikjesíntjen Moise ye ante kixiu nk'ie, b'a ta ts'ín tjihin nga chjúsíntjen Ntíhi Ndax'iun, ¹⁵ tu xi najmi ndyjaha xi s'ejihin ra kui nga tu sahá k'úentu tík'un sín.

¹⁶ 'Kits'íntjo Ntíaná xuta asuntee nga kitsjá Ntí nku tutuhu tu xi najmi ndyjaha xi s'ejihin ra kui, nga tu sahá k'úentu tík'un sín. ¹⁷ Ntíaná najmi kits'ín nibá Ntíhi asuntee tsa tu xi k'uéjñanehe ra xuta ni xi kanéhe ngat'aha ngatitsun xi kits'ín. Kits'ín nibá ní tu xi ts'ínk'ankihi.

¹⁸ 'Xi s'ejihin Ntíhi Ntíaná najmi tjín ni xi nguainéhe. Tunga xi najmi s'ejihin, kui xi ja tjen

jé at'aha najmi kis'ejihin Ntí nku tutuhu Ntíaná. ¹⁹ Kui ngat'ai tjeheñ ra jé xuta. J'ai asuntee nd'í xi ts'in ndzjehen xuta, tunga 'yuhún kama mjehe xuta má jyuun nga má ndzjeen, at'aha najmi nda tjin ni xi tincha ts'in. ²⁰ Ngayjee xi ch'on ts'in, kui xi ch'ohon nd'í xi ts'in ndzjehen. Najmi fik'uhun tu xi najmi chaha ni xi tincha ts'in. ²¹ Tunga xi naxu ts'in, kui xi fik'uhun nd'íu tu xi chaha nga tincha ts'in xi nkú ts'in mjehe Ntíaná.

B'i ts'in ta kitsúya ngáha Jua yáha Jesu

²² Askahan nga b'a kamoó ngjikó Jesu já ni'yakuyáha ante Judea. Yo y'ejñako já ni'yakuyáha chuba nistjin nga tsaténtá xuta xi tjin yo. ²³ Jua ta tsaténtá xuta nanki Enon, yo má tiña maha nanki Salim, at'aha 'yún tjin ntánijua yo. Incha j'ai xuta nga kisaténtá yo. ²⁴ B'a kama nk'ie nga najmi kjee s'eya'yún Jua.

²⁵ As'ai já ni'yakuyáha Jua ko nku nda judio kinchjanijmíyaha xi nkú ts'in tjiñin nga ts'in je yjoho xuta judio nginkun Ntíaná. ²⁶ Incha ngjisehe Jua ko b'a kitsúhu:

—Ji nda maestru, nda xi j'aisehi ngabantá ntáje Jordan, xi tsixínyai yáha kui, kui xi ta tibaténtá ko ngayjee xuta tincha fisehe.

²⁷ As'ai b'i ts'in kinchja Jua:

—Ndaha nku ni najmi ma ts'ínkjáihin xuta tsa najmi ndjiojmi jáñ kik'aihi ra. ²⁸ Jun kinu'yó ni xi kinchja, nga najmi an nda xi ts'in nibá Ntíaná ngajoho. Tu kin'e nibá títjuhúnna. ²⁹ Xi nkúhu tsa nku kjuabixan, nkuhú nda xi tibixan. Nda xinkjin nda bixoon tu síjñat'ahá ra. Tímjéñjuhu ni xi tinchja ko tsjo tímaha nga tint'é ntaha nda bixoon. B'a ts'in

an nd'ai. Ja tsichu ma ndjuú kjuatsjona. ³⁰ Kui ndo xi tjihin nga nk'a ngjuai, an kinte kfián.

³¹ Xi nibáha nk'a ján 'yún chánka sa nga tu yáhá ni. Xi tjeheñ ra asuntee, kui xi xuta asuntee ko ni xi ts'e asuntee nchja. Xi nibáha ndjiojmi ján 'yún chánka sa nga tu yáhá ni. ³² Títsuya ni xi kieke ko ni xi kint'é, tunga najmi ch'a tís'ejihín ra én xi tínchja. ³³ Tunga xi tís'ejihín én xi tínchja, kui tís'ínkie yjoho nga kjuaxi én xi nchja Ntjaná. ³⁴ At'aha xi kits'ín nibá Ntjaná, kui xi nchja éhen Ntjaná, at'aha Ntjaná kitsjáyjehe Espiritu. ³⁵ Ntia Na'miu 'yún tjoho Ntíhi ko ngayjee ni xi tjín ja kits'ínkjas'en aya ntsja. ³⁶ Xi tís'ejihín Ntíu, kui xi tíjña tík'un sín. Tunga xi najmi tíma mjehe nga kuint'é éhen Ntíu, kui xi najmi k'úéjña tík'un. Kjuakjahan Ntjaná tíjñanehe.

4

B'i ts'ín kinchjanijmiko Jesu nku na Samaria

¹ Kik'inyaha já fariseo nga Jesu 'yún tjín saha xuta ni'yakuyá nga Jua ko nga 'yún nkjin xuta tibaténtá. ² Tunga najmi Jesu xi tsaténtá xuta. Já ni'yakuyáha ní xi b'a kits'ín. ³ Nk'ie nga kint'é Jesu ni xi kik'inyaha já fariseo, as'ai tsitju ante Judea nga kik'óya ngáha ante Galilea.

⁴ Tjihin nga kjua ante Samaria. ⁵ Kui nga j'aihi Sicar, nanki xi tíjñajihín ante Samaria. Tíjñakjoko xu'ba xi Jacob kitsjáha Kuse xi ntíhi maha. ⁶ Yo tíjña ntá tíxa xi kits'ínnda Jacob. As'ai ngjik'iejñat'a Jesu ntá tíxo, at'aha ja kafentaha nga tís'ín niyá. Nkú ra ma nga chuba te jo niu. ⁷ As'ai j'ai nku tachjuún Samaria nga j'aik'asje ntánijua. B'i kitsú Jesu:

—K'uainí ichí ntánijua xi k'uiá.

⁸ Kui chubó najmi tjíntukohó já ni'yakuyáha, at'ahá nichine incha kafík'atse ajin nantio. ⁹ As'ai b'i kitsú tachjúun:

—¿Nkú tjihin ra nga an tbinchihini ntánijua xi s'ihini, nga ji xi chá judio kó an xi na Samaria?

B'a kitsú tachjúun at'ahá najmi nda incha y'a xinkín xuta judio xuta Samaria. ¹⁰ B'i kitsú Jesu:

—Tsa yai ni xi tsjá Ntiana kó tsa yai yá xi tbankihi ntánijua, ji kuinchíhi kó kui tsjáhi ntánijua xi ts'ínk'íentu tík'uhun xuta.

¹¹ —Ji chá ntia —ta kitsú ngáha tachjúun—, najmi tjihin ni xi n'esjekohoni ntánijuó kó 'yún nanka ntá tixó. ¿Má k'úinchj'ahani ntánijua xi ts'ínk'íentu tík'uhun xuta? ¹² Ntje cháná Jacob y'éjñaná ntá tixai. Kui xi ta kits'i ntánijuahá kó ta kits'i ntíhi kó chu xi kis'ehe. ¿A jihí xi 'yún chánka sai nga kui?

¹³ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Ngayjee xi k'úi ntánijua xu'bi ta kama xintá ngáha ra. ¹⁴ Tunga xi k'úi ntánijua xi tsjaha, kui xi ndahachí najmi ta kama xintáha ra. At'ahá ntánijua xi tsjaha kama ajihin xuta xu'bo xi nkú joyaha nku ntá tixá xi bitju subaha ntánijua. B'a ts'ín k'úentu tík'un síhin.

¹⁵ —Ji chá ntia —kitsú tachjúun—, k'uainí ntánijua xu'bo tu xi najmi ta kama xintáhana kó najmi ta kj'úáik'asjéhena ntánijua ei.

¹⁶ —T'in chubaihi x'ihin kó nibákoj —kitsú Jesu.

¹⁷ —Najmi tjinna x'in —kitsú tachjúun.

As'ai b'i kitsú Jesu:

—Kjuaxi ni xi tábixín, nga najmi tjihin x'in.

¹⁸ At'ahá ja ma un x'in binchunkoj kó ndá xi

tinchunkoi nd'ai najmi x'ihin maha. Kjuaxi ni xi kuakixin.

¹⁹ —Ji chá ntia —kitsú tachjuun—, tímankjinna nga chá profeta ní. ²⁰ Ntje chani kits'intsjoho Ntjaná naxi xu'bi. Tunga máha jun, b'a bixiún nga Jerusalen tíña ante má nga tjihin nga n'etsjoho Ntjaná.

²¹ —Ji tachjuun —kitsú Jesu—, n'e s'ejin ni xi tíxihin. Kuichú chuba nk'ie nga najmi ta kjúáihinu naxi xu'bi ko najmi ta kuankihinnu Jerusalen nga n'etsjoho Ntia Na'miu. ²² Jun najmi yo xi n'etsjoho. Tunga jin yai xi n'etsjohi, at'aha ajihin xuta xi ntje judio tjeheh ra stjújin xi ts'ínk'anki xuta.

²³ Tunga jahá tábichú chuba ko ja kuichu chubo nd'ai nk'ie nga kjuaxi n'etsjoho Ntia Na'miu. Xi nkú ts'in kuakúyaha Espiritu Santo xuta, b'a ts'in ts'íintsjoho Ntia Na'miu. At'aha Ntia Na'miu mjehe nga xuta xi b'i ts'in tjíntuyaha ts'íintsjoho. ²⁴ Xi ts'íintsjoho, tjihin nga kjuaxi b'a ts'ín xi nkú ts'in kuakúya Espiritu Santo. At'aha Espiritu ní Ntjaná.

²⁵ B'a kitsú tachjuun:

—Be nga kj'uai Mesia, chá xi ts'ín nibá Ntjaná. Nk'ie nga kj'uai, kuitsuyaná nkú tjihin ra ni xi tjin.

²⁶ —An ní niu, an xi tinchjakohi —kitsú Jesu.

²⁷ Kui chubo j'ai ngáha já ni'yakuyaha ko kama nkjúhun nga nku tachjuun tinchjanijmiko Jesu. Tunga ndaha nku najmi kama k'un kingjásjaiyaha mí nihi xi mjehe ko a ra mí nihi xi tinchjanijmíyakocho tachjuun. ²⁸ As'ai tsasínña nisaha tachjuun ko ngji ajin nantio. Ngji tsúyaha xuta ni xi kamat'ain. ²⁹ B'i kitsú:

—Nibáase ma ruu xuta x'in xi kuatsúyana ngatentee ni xi kits'ian. Kutsa kuihí xi kitsú Ntjaná nga ts'ín nibá.

³⁰ As'ai tsitju xuta nantio nga j'aisehe Jesu.
³¹ Nk'ie nga ngji tachjúun ajin nantio, já ni'yakuyáha Jesu b'i kitsúhu:

—Ji nda maestru, chinej ichí nichinej.

³² —Tijñana nichine xi najmi yo —kitsú Jesu.

³³ Kui nga b'i ngján kingjásjaiyahá rá xinkjín já ni'yakuyóo nga b'a kitsú:

—Tjín rá xi kj'uaikohó nichine.

³⁴ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Nk'ie nga ts'ian xi nkú ts'in mjehe xi kits'in nibána kó nga ts'intjusan xá xi ts'e, kui ní niu xi nichinena. ³⁵ Tíbixiún: “Ndyja sa ñju sá nga kuichú chon.” Tunga an b'a tíxinnu: Chjúx'ánkiu tunkun kó chasoo. Xuta xi nibá ján, kui xi nkú joyaha chan. Ja tábichú chubaha. Ja kama kj'uaíya chon. ³⁶ Xi tíf'áya chan xi nibá yó kama chjíhi. At'aha k'úentu tík'un sín xuto. B'a ts'in nkuhú tsjo kamaha rá xi ts'ínxájin kó xi f'áya chon. ³⁷ At'aha kjuaxi kjáihin én xi b'a tsuu: “Nku xi b'éntje kó kj'ai xi f'áya.” ³⁸ An kits'inkjínnu nga chj'ayo chan xi najmi jun kis'enkinuu kjuanima. Kj'ai xi kuak'íéntje nga nibá xutai, kó jun tá sakút'anuu chjíhi xóo.

³⁹ Nkjin xuta Samaria xi tjintu ante xu'bo kis'ejihin Jesu nk'ie nga kint'é nga b'i kitsú tachjúun: “Kuatsúyana ngatentee ni xi kits'ian.”

⁴⁰ Kui kjuaha nk'ie nga j'aisehe rá xuta Samaria Jesu, tsankihí nga k'úéjña yó. Y'ejña Jesu jo nistjin tjíhin ⁴¹ kó 'yún nkjin sa xi kis'ejihin én xi kinchja.

⁴² As'ai b'a incha kitsúhu tachjúun:

—S'ejinni nd'ai tunga najmi tu ngat'aha ní én xi tsixin. S'ejin níni at'aha ko jin kuanu'yái ko mankjinni nga kjuaxi nga kui xi ts'ínk'anki xuta xi tu má tjintuhú.

B'i ts'ín kits'ínkihi Jesu nku nda chí

⁴³ Nk'ie nga j'a jo nistjin, as'ai tsitju Jesu yo nga ngji ante Galilea. ⁴⁴ At'aha kitsúya Jesu nga najmi yankjún nku nda profeta ante xi ts'e. ⁴⁵ Nk'ie nga tsichu Galilea, xuta xi tjin yo kits'ínkjáihin, at'aha kieke ngayjee ni xi kits'ín Jesu nanki Jerusalen ajihin s'íu. At'aha ko kui incha ngji s'íu.

⁴⁶ As'ai tsichu ngáha Jesu Cana, nanki xi tijnajihin ante Galilea má nga kits'ín ma binu ntánijuo. Yo tijná nku nda xi ts'ínxát'aha nda rej, kui xi tijnáha nku nda chí xi kijná un nanki Capernaum.

⁴⁷ Nk'ie nga kint'é nga tsitju Jesu ante Judea ko j'ai ante Galilea, as'ai j'aisehe ko tsankihí nga ngjuai ni'yaha tu xi ts'íinnkihi ra nda chíhi, at'aha ja tíme.

⁴⁸ B'i kitsú Jesu:

—Tsa najmi choo kjuankjún ko ni xi títakúchji nga'yúhun Ntíaná, najmi s'ejinnuu nga Ntíaná kits'ín nibána.

⁴⁹ As'ai b'a kitsú nda xi ts'ínxát'aha nda rej:

—Ji nda ntia, nibá mai ichi kintehe ni nga kuayá nda china.

⁵⁰ B'i kitsú Jesu:

—T'in ngáhani ni'yahi. Ja nda ngáha nda chíhi.

Kis'ejihin ndo én xi kitsú Jesu ko ngji. ⁵¹ Nk'ie nga tjen masen niyoo, kisatéjin já musuhu ko b'a kitsúhu:

—Ja nda ngáha ntíhi.

⁵² Kingjásjaiyaha ndo já musuhu mí chubaha kik'atuts'ihin nga kis'e nda ngáha ra ntíhi. B'a kitsú jóo:

—Kujña nga chuba nku tsitjujihin ch'iun nda chíu.

⁵³ J'áitsjehen na'mihi nda chíu nga kui chubo: “Ja nda ngáha nda chíhi”, kitsúhu Jesu. Kui ko ngayjee xuta xi tjin ni'yaha kis'ejihin Jesu. ⁵⁴ Kui kjuankjún xu'bi xi ma johu xi kits'in Jesu nk'ie nga tsitju ante Judea ko j'ai ngáha ante Galilea.

5

B'i ts'in kits'in kihi Jesu nku nda xi kijña un

¹ Kj'ai nistjin ngáha, nk'ie nga tinja b'asje s'íhi xuta judio ngji ngáha Jesu nanki Jerusalen. ² Yo tjña nku ntá tixa chánkantsú xi tiña maha ankjuaha naxinantóo xi 'mi Ankjua Chutsanka. Kui ntá tixo xi 'mi Betesda nga én hebreo. Un ante nk'ien kis'entuhu. ³ Yo fantu nkjún xuta un, xuta ka, xi najmi ma fi ko xi nta sjai. Kui xi incha kuyaha nga ts'in niyá ntániju. ⁴ At'aha tu nkje tu nkjéhe ni nku ntítsjehe Ntjaná f'ajénjin ntá tixo ko ts'in niyánkihi ntániju. Ko xi tjun tsungijin yjoho ntóo nk'ie nga ja kuan'e niyaha, kui xi ma nda tu mí ch'in xi k'uhún ra.

⁵ Yo kijñajihin xuta uun nku nda xi tjihin kan tj'ion jan nú nga uhun. ⁶ Nk'ie nga kieke Jesu nga kijña ndo yo, kamankjihin nga ja nkjin nú tjihin nga uhun ko b'i kitsúhu:

—¿A mjehi kama nda ngáhani?

⁷ —Ji nda ntia —kitsú nda uun —, najmi ch'a tjinna xi kuasinkona, tsa tsungjinna ntá tixo nk'ie

nga n'e niyáha. Nk'ie nga mjena tsungijian yjona, tu kj'aihí xi tjun tsungijin yjoho.

⁸ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Tisintjein, chjúbéi nijña xi kisujñasuin ko t'in.

⁹ Ta kuihi chubō kama nda ngáha ndo. Jakjá nijña xi kjijñasun ko ngji. Tunga xuatuhú kui nistjiun, nistjin nkjúhun xuta judio. ¹⁰ Kui nga b'a kitsúhu ra já judio k'aku nda xi kama ndoo:

—Xuatu nd'ai. Tíjña nkjúhun kjuatéxumoo nga ch'ai nijñahi.

¹¹ B'a kitsú ndo:

—Xi kuats'innkina, kui xi b'a kuatsúna: “Chjúbéi nijña xi kisujñasuin ko t'in.”

¹² B'a kitsú jóo nga kingjásjaiyaha:

—¿Yá xi b'a kuatsúhi: “Chjúbéi nijña xi kisujñasuin ko t'in”?

¹³ Tunga najmi behé nda xi kama nkihí yá xi kits'innkihi, at'aha ngji t'axín Jesu ajihín xuta xi tíncha yo. ¹⁴ Askahan Jesu kisatéjin ngáha ndo má ma natsihín nínku ko b'i kitsúhu:

—Ji, ja kama nda ngáhani. Najmi ta n'eheni ngatitsun tu xi najmi satéhe ri nku ni xi 'yún ch'onk'un sa.

¹⁵ As'ai ngji tsúyaha ndo já judio k'aku nga Jesu xi kits'innkihi. ¹⁶ Kui kjuaha nga kits'ín unkiehe ra Jesu já judio k'aku, at'aha b'a kits'ín nga nistjin nkjúun. ¹⁷ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Na'mina títs'inxá santaha nd'ai ko an ta títs'inxá.

¹⁸ Kui kjuaha nga tu sahá 'yún tsangisjai niyáha já judio k'aku nga mjehe ts'ínk'iehen Jesu. At'aha najmi tu suba tsa nistjin nkjúun xi najmi kit-senkjún, tunga b'ahá kitsú ya nga Ntíaná xi

Nā'mihī. B'a ts'ín tā kuihi kits'ín ma yjohō xi nkúhu Ntíaná.

B'i ts'ín tsakúchji Jesu xáha

¹⁹ As'ai kinchja Jesu nga b'a kitsúhu jóo:

—Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Ndaha nku ni najmi ma ts'ín Ntíhi Ntíaná kuenta subaha. Tu nkuhú ni xi tibe nga títs'ín Nā'mihī, kui xi ts'ín. At'aha ngatentee ni xi ts'ín Nā'miu, tā kui nihi xi ts'ín Ntíu. ²⁰ At'aha Nā'miu 'yún tjohō Ntíu kō bakúchjihī ngayjee ni xi ts'ín. Kō kuakúchji saha ni xi 'yún chánka. Xí kama nkjúhúnnuu. ²¹ At'aha xi nkú ts'ín Nā'miu ts'ínkj'áiyaha xuta ngabayoo kō ts'ínk'íentu tík'un ngáha, b'a tā ts'ín Ntíu ts'ínk'íentu tík'un xi mjehe. ²² Najmi Nā'miu xi kuasehe tsa nda kō tsa najmi nda ni xi kits'ín xuta. Ntíu ní kitsjáha nga kui xi kuaseyjehe kui niu, ²³ tu xi ngayjee xuta skuenkjúhun Ntíu xi nkú tā ts'ín benkjún Nā'miu. Xi najmi benkjún Ntíu, b'a tā ts'ín najmi benkjún Nā'mi xi kits'ín nibáha.

²⁴ 'Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Xi basínñjuhu énga kō s'ejihjin xi kits'ín nibána, kui xi ja tjíntu tík'un sín. Najmi tjín ni xi ngjuainéhe at'aha ja tsitjujin ngabayoo kō tjíntu tík'un sín. ²⁵ Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Kuichú chuba kō ja kuichu chubo nd'ai nk'ie nga xuta k'ien kuint'é ntaha Ntíhi Ntíaná, kō xi tínt'é'éhen k'úentu tík'un. ²⁶ At'aha xi nkú ts'ín Ntía Nā'miu kuentaaha tíjna tík'uhun, b'a tā ts'ín kitsjáha Ntíu nga kuentaaha tíjna tík'uhun. ²⁷ Nā'miu kitsjáha Ntíu tu xi kuasehe ra tsa nda kō tsa najmi nda ni xi kits'ín xuta, at'aha kui xi Ntíhi Nda'jun.

²⁸ 'Najmi tu ma nkjúnnuu niu. At'aha kuichú chuba nk'ie nga kuint'é ntaha Ntíu ngayjee xuta

xi kjintuyánji ²⁹ ko kuisíntjen ngáha. Xi nda kits'ín kuisíntjen nga k'úentu tík'un. Xi najmi nda kits'ín kuisíntjen nga s'enéhe ni xi kanéhe ngat'aha ni xi incha kits'ín. ³⁰ Ndaha nku ni najmi ma ts'ian kuenta. Xi nkú ts'ín nt'e, b'a ts'ín ts'ian kjuá. Ko kixi ts'ian kjuá, at'aha najmi bangisjai suba ni xi mjena. Ni xi mje níhi Na'mi xi kits'ín nibána bangisja.

B'i ts'ín kitsúya Jesu ni xi bakúchji nga kik'ai xáha

³¹ 'Tsa ta ahan xinya yáha an, najmi chjíhi ra én xi kuinchja. ³² Tunga tíñhá kj'ai xi tífina kjuanda, ko be nga chjíhi ra ni xi ts'ín nga b'éjña chji yáha an. ³³ Jun kin'ekjúú já xi ngjingjásjayaha Jua nga yáha kui ko kui xi kitsúya yáha an. ³⁴ An najmi machjénna tsa xuta yjoninte ngjuaina kjuanda, tunga tíxihínnuu nga n'echjíhi ruu Jua tu xi k'uankihinu. ³⁵ Jua b'a joyaha nku nd'í xi tsat'ai ko kits'ín ndzjen, ko jun kin'e tsjojiun kutju nd'íhi.

³⁶ 'Tunga 'yún chánka sa ni xi tífina kjuanda nga én xi kinchja Jua. At'aha xá xi kitsjana Ntia Na'miu nga ts'intjusan ko xi títs'ian nd'ai, kui xi ta tífina kjuanda. Tíbakúchji nga Ntia Na'miu kits'ín nibána. ³⁷ Ko Na'miu ya xi kits'ín nibána ta tífina kjuanda. Jun najmi kjee nu'yó ntaha ko ta ndaha najmi kjee yo xi nkú tjin. ³⁸ Ta ndaha najmi tíñajinnuu éhen ajin animanuu, at'aha najmi s'ejinnuu xi kits'ín nibá. ³⁹ 'Yún nkjún n'eyo xujun éhen Ntianá at'aha b'a manuu nga b'a ts'ín sakúhunuu nga kuintsuba tík'un síún. Tunga an ní tinchjanijmíyahana xujun nga tífina kjuanda. ⁴⁰ Tunga najmi mjehénuu nibasenú tu xi kuintsuba tík'uhunnu.

41 'Najmi títangisja tsa xuta tsjána kjuachánka.
 42 Tunga behénuu. Be nga najmi n'etjót Ntíaná.
 43 Ngajoho Na'mina jáihina kó jun najmi n'ekjáinnú. Tunga tsa kj'ai xi kuaté xá subaha yjoho, tu sahá kui xi n'ekjóhoon. 44 B'i ngján 'boho kjuachánka yjonuu. Najmi binchisjót nga Ntíaná xi nku tutuu tsjánuu kjuachánka. Nk'ie nga b'a n'o, ¿nkú ts'in s'ejihinnuu éna?

45 'Najmi tu b'a bixiún tsa an xínyat'ainnuu nginkun Ntia Na'miu. Moise ní xi tíma 'yún tak'un, kui ní xi títsuyat'ainnuu. 46 Tsa kjuaxi nga s'ejinnuu ni xi y'é't'a Moise, ta s'ejinnuu an, at'aha an kinchjanijmíyahana Moise. 47 Tunga tsa najmi s'ejinnuu ni xi y'é't'a Moise, ¿nkú ts'in s'ejihinnuu én xi tínchja?

6

B'i ts'in kits'ínkjen Jesu já xi un mií

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

1 Kj'ai nístjin ngáha ngji Jesu ngabantá ntáchak'un Galilea, xi ta 'mi ntáchak'un Tiberia.
 2 Nkjin nkjún xuta kitsjennkíhi, at'aha kíkíe kjuankjún xi kits'in nga kits'ínkíhi xuta un. 3 As'ai tsiyajnu Jesu nku asunntu tjenki kó yo y'ejñako já ni'yakuyáha. 4 Kui nístjiun ja túbichú tiña S'í Pascua xi b'asje xuta xi ntje judio tjeheñ ra. 5 Nk'ie nga tsase Jesu kó kíkíe nga nkjin nkjún xuta xi tíncha nibák'uhun, b'a kitsúhu Felipe:

—¿Má xi tjeheñ ch'atsee ninkuan xi kjine xuta nkiun?

6 Tunga tu xi kíkjut'ayák'uhún ni Felipe nga b'a kitsúhu, at'aha be ni xi ts'ín. 7 As'ai b'a kitsú Felipe:

—Ta ndaha tsa jo unchan toon denario ninkuan ch'atseé, tsa as'ai ichí ichí k'uaihi nga nkúnkú, najmi kuichú maha ra.

⁸ As'ai b'i kitsú nda ni'yakuyá xi 'mi Andre, xi nts'e maha Simon Pedro:

⁹ —Ei síjña nku nda chí xi y'a un ninkuan xi kamandakoho tu cebada ko jo tjió. Tunga, ¿mí skan kamaha ra xuta nkjiun niu?

¹⁰ B'i kitsú Jesu:

—B'a t'ihuun nga kat'entu ngayjee xuta.

Tjín nkjún naxi chu kui ante xu'bo ko y'entu ajin naxi chu nkú ra ma un mij jáx'in. ¹¹ As'ai jak'á Jesu ninkuan, kitsjáha máb'achjhi Ntianá ko kits'inn dzjoho xuta xi kab'entu yo. B'a ta kits'ihin tjió nga kitsjáha xi nkú tjín mjehe xuta. ¹² Nk'ie nga kik'ie sisihin xuta, as'ai b'i kitsúhu já ni'yakuyáha:

—Chj'ayo ninkuan xi k'uankiu tu xi najmi kuatsúhun.

¹³ As'ai j'áya jóo ninkuan xi ts'anikiu, kui xi nibaha ra ninkuan cebada xi uun. Te jo nisín kama ninkuan xi ts'ankihí xuta. ¹⁴ Nk'ie nga kikié xuta nkjiun kjuankjún xi kits'ín Jesu, as'ai b'a incha kitsúhu xinkjín:

—Kjuaxi kjáihin nga kui ndai xi nda profeta xi tjíhin nga kj'uai asunntej.

¹⁵ Tunga kamankjihín ra Jesu nga mjehe jóo ngjuaike kjuayúhun nga nda rej ts'ín maha. Kui nga ngji t'axín suba ngáha asuntu tjenkiu.

B'i ts'ín ngjisun Jesu ntáchak'uun

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Nk'ie nga ja tíma jyun, as'ai incha j'aijen andai ntáchak'uun já ni'yakuyáha Jesu. ¹⁷ Jas'en

yábarku tu xi kj'uatikjáha ntáchak'uun nga ngjuai nanki Capernaum. As'ai tu kama jyun'taihín nk'ie nga najmi kjee bichú tjennkihí Jesu. ¹⁸ Ko tu nkuhú ntjo xi tu xí 'yúhún kama. Xí kits'ín xuhú ntáchak'uun. ¹⁹ Nk'ie nga tsichu nkú ma tsa un ko tsa jun kilometru tjíhin, kíkíe jóo nga Jesu nibásun ntáchak'uun nga nibák'un tiñaha yábarku. Incha kitsankjún jóo, ²⁰ tunga b'ihí kitsú Jesu:

—An ní niu. Najmi tu binkjun.

²¹ Tsjo kamaha jóo nga jas'en Jesu yábarku ko tu tsichu sahá yábarku nanki xi má nga tìncha fi.

B'i ts'ín kitsúya Jesu nga kui xi ts'ínk'íentu tík'un xuta

²² Nistjin xi ma ndyjuun kamankjihin xuta xi y'entu ngabantá ntáchak'uun nga tu nkuhú maha yábarku xi tsitju yo ko nga Jesu najmi jas'en nga ngjiko já ni'yakuyáha, at'aha tu já ni'yakuyáha ngji subahá. ²³ As'ai incha j'ai kj'ai yábarku xi tsitjuhu nanki Tiberiá nga j'ai tiña má xi tjehen kikjine ninkuan xuta nk'ie nga kitsjáha Jesu máb'achjíhi Ntjaná.

²⁴ Kui b'a maha, nk'ie nga kikiehe xuta nga najmi ta tjíhin Jesu yo ko ta ndaha já ni'yakuyáha, as'ai jas'en yábarku nga ngjingisjai nanki Capernaum. ²⁵ Ngabantá xinkuu kisakúhu ko b'i incha kitsúhu:

—Ji nda maestru, ¿nkú n'e jáihini ei?

²⁶ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Kjuaxi ni xi tixinnuu. Kiyó kjuankjún xi kits'ian, tunga najmi kuihí kjuaha tbinchisjáihinú. Tu ngat'aha ní ninkuan xi kichinehenu nga kitse susunnuu, kui kjuaha nga tbinchisjáihinú.

27 Najmi tu n'exántjaihinu ninkuan xi maha fe. Ninkuan xi najmi ma níhi fe n'exántjaihinu. Kui xi ts'ínk'íentu tík'unnuu. Níhi Ndax'iun tsjánuu ninkuan xu'bo. Ntia Na'miu tsakúnuu nga kui xi kits'ín nibá.

28 B'a kitsú jóo:

—¿Mí ni xi tjihin nga n'ei jin tu xi n'etjusahunni ni xi mjehe ra Ntiana?

29 B'i kitsú Jesu:

—Kui ni xu'bi xi mjehe Ntiana nga n'etjusun. Kas'ejinnuu nda xi kits'ín nibá.

30 As'ai b'a incha kitsú jóo:

—¿Mí kjuankjúhun xi kuakúchjini nga Ntiana kits'ín nibáhi tu xi chahani ko s'ejinni ji? ¿Mí xáha Ntiana xi mahi? 31 At'aha ntje chána kikjine mana nk'ie nga y'entu ante kixiu. Kui nihi xi tjit'a éhen Ntiana nga b'a titsu: “Ninkuan xi ndjiojmi ján nibaha ra kitsjáha nga kikjine.”

32 B'i kitsú Jesu:

—Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Na'minahá xi kitsjánuu ninkuan xi ndjiojmi ján nibaha, najmi Moise. Ko nd'ai títjánuu ninkuan xi nda kjikjin. Kui xi ndjiojmi ján nibáha. 33 At'aha ninkuan xi tsjá Ntiana, kui xi nibajehen ndjiojmi ján ko ts'ínk'íentu tík'un xuta asunnte.

34 —Ji nda ntia —kitsú jóo—, k'uai tehenteni ninkuan xu'bo.

35 As'ai b'i kitsú Jesu:

—An ninkuan xi ts'ínk'íentu tík'uhun xuta. Xi kj'uaísena najmi ta kama bjoho ra ko xi s'ejihin an najmi ta kama xintáha ra. 36 Tunga jahá b'a kuaxinnuu, ndaha tsa tíyanú tunga najmi tís'ejihinnuu.

³⁷ K_j'u_aí_sena ngayj_e x_ut_a xi tsjána Na'mina, k_o xi k_j'u_aí_sena najmi k'onsj_e n_atsin ján.

³⁸ 'At'aha ndjiojmi ján nibajehenna t_u xi ts'intjusuhunna xi nkú ts'ín mjehe Na'mi xi kits'ín nibána k_o najmi xi nkú ts'ín mjena. ³⁹ K_o ni xi mjehe xi kits'ín nibána, najmi mjehe tsa ts'inndyja ndaha nku xi kitsjána. Mje níh_i nga ts'inkj'áiya ngáha r_a ngabayoo x_ut_a xu'bo n_istjin xi fekuu. ⁴⁰ At'aha ni xi mjehe Na'mina, mjehe nga k'úéntu t_ik'un s_in ngayj_e xi k_j'u_aí_sehe Ntíu k_o s'ejih_in. K_o an ts'inkj'áiya ngáha r_a ngabayoo x_ut_a xu'bo n_istjin xi fekuu.

⁴¹ Nk'ie nga b'a kitsú Jesu nga kui xi n_inkuan xi ndjiojmi ján nibajehen, as'ai já judio kinchjayanehe. ⁴² B'a incha kitsúhu xinkjín:

—¿A najmi kuih_i ndaj xi Jesu, ntíh_i Kuse? Yaá na'mih_i k_o naaha. ¿Nkú t_jih_in r_a nga b'a tít_suhu nga ndjiojmi ján nibajehen?

⁴³ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Najmi t_u chubayanenú. ⁴⁴ Ndaha nku najmi kama k_j'u_aí_sena tsa najmi k_j'u_aí_koh_o Na'mi xi kits'ín nibána. K_o xi k_j'u_aí_sena an ts'inkj'áiya ngáha r_a ngabayoo n_istjin xi fekuu. ⁴⁵ B'a ts'ín y'ét'a já profeta: “Nt_ianá kuakúyaha ngayj_e x_ut_a.” Kui b'a maha, ngayj_e xi mj_eñjuhu r_a k_o bangiya ni xi bakúyaha Nt_ia Na'miu, kui xi k_j'u_aí_sena.

⁴⁶ 'Ndaha nku najmi kjee be yáha Nt_ia Na'miu. Nku tutuhú xi nibaha má t_jñna Nt_ianá, kui xi ja be Nt_ia Na'miu. ⁴⁷ Kjuaxi ni xi t_ixinnuu. Xi s'ejih_in an, kui xi k'úéntu t_ik'un s_in. ⁴⁸ An n_inkuan xi ts'ínk'íéntu t_ik'uhun x_ut_a. ⁴⁹ Ntje chánuu kikjine mana ante kixiu, t_unga t_u nkú jesuhún. ⁵⁰ Tunga

ninkuan xu'bi ndjiojmi jan nibajehen tu xi kjinehe xuta ko najmi ta kuayaha. ⁵¹ An xi ninkuan tik'un xi ndjiojmi jan nibajehen. Tsa tin xi kjine ninkuan xu'bi, kui xi k'uejna tik'un sin. Ko ninkuan xi tsja, kui xi yjonintena xi tsjantjaihina xuta asuntej.

⁵² As'ai tu y'esikohó xinkjin ja judio nga b'a kitsú:
—¿Nkú ts'in tsjahaná yjonintehe ndai nga chineé?

⁵³ B'i kitsú Jesu:

—Kjuaxi ni xi tininu. Tsa najmi chinoo yjonintehe Ntíhi Ndax'iuun ko s'iu jnihi, najmi kuintsuba tik'un. ⁵⁴ Xi kjine yjonintena ko k'ui jnina, kui xi k'úentu tik'un sin, ko an ts'inkj'áiya ngaha ra xuta xu'bo nistjin xi fekuu. ⁵⁵ At'aha yjonintena xi nichine xi ndoo ko jnina xi ntá xi ndoo. ⁵⁶ Xi kjine yjonintena ko k'ui jnina, kui xi k'úentujinna ko an kúatejñajihin.

⁵⁷ Na'miu kits'in nibána. At'aha tijná, kui nga tijñahana. B'a ta ts'in at'aha tijñá tik'an, kui nga k'úentu tik'uhun xuta xi ts'in mana nichinehe. ⁵⁸ Kui xu'bi ninkuan xi ndjiojmi jan nibajehen. Kui xi najmi xi nkú joyaha mana xi kikjine ntje chánuu ko tu nkú jesuhún. At'aha xi kjine ninkuan xu'bi, k'úentu tik'un sin.

⁵⁹ B'a ts'in kinchja Jesu nga tsakúya ayaha nku ni'ya sinagoga xi tijná nanki Capernaum. ⁶⁰ Nk'ie nga kint'é xuta ni'yakuyaha én xi kinchja, as'ai nkjin xi b'a kitsú:

—Ni tin tsa n'esihin én xi tinchja. ¿Yá xi ts'inkj'áihin ni xi kuatsú?

⁶¹ Kamankjihin Jesu nga kinchjayanehe xuta ni'yakuyaha nga b'a kitsú. As'ai b'i kitsú Jesu:

—¿A t́in'endyjajihín ruu yjonuu én xi kuanchja?
 62 ¿Nkú sa kamanuu tsa choo Ntíhí Ndax'iun
 nk'ie nga ngjuainji ngáha ante má nga nibaha?
 63 Espiritu Santo ts'ínk'íentu t́ik'un xuta. Xuta bi,
 najmi maha ts'ínk'íentu t́ik'un xuta xinkjín. Én xi
 kuaxinnuu Espiritu Santo nibáha ra ko kui éen
 ts'ínk'íentu t́ik'unnuu. 64 Tunga tjín ajinnuu xi
 najmi s'ejihín an.

B'a kitsú Jesu at'aha be santaha nga tuts'ihin ni
 yá xi najmi s'ejihín ko yá xi ts'ínkjas'eheñ. 65 Ko b'i
 ta kitsú ya:

—Kui kjuaha nga b'a kuaxihinnuu nga ndaha
 nku najmi kama kj'uaísehena tsa najmi Ntia
 Na'miu kitsjáha nga kj'uaísena.

66 Yo kik'atuts'ihin ra nga nkjin xuta ni'yakuyáha
 y'éjñaha. Najmi ta kitsjenkoho ra. 67 As'ai b'i
 kitsúhu já ni'yakuyá xi te joo:

—¿A mjenuu kuankiún ko jun?

68 —Ji Nda Ntia —kitsú Simon Pedro—, ¿yá sa
 kama tsjénnkihí jin? Jihí xi chubai én xi ts'ínk'íentu
 t́ik'un síhín xuta. 69 S'ejinni ko ja kamankjinni nga
 ji Cristo, xi Ntíhí Ntíaná xi tíjña t́ik'uun.

70 B'i kitsú Jesu:

—An j'ajinnuu jun xi te joo, tunga tjenjihinnuu
 nku ndaninda.

71 B'a kitsú Jesu nga kinchjanijmíyaha Juda Iscar-
 iote, ntíhí Simon. At'aha kui xi ts'ínkjas'eheñ ko kui
 xi nku nda ni'yakuyá xi te joo.

7

B'i ts'ín ngji Jesu S'íhí Ni'ya Kichoo

¹ Askahan kikjatsú'ba Jesu ante Galilea. Najmi kama mjehe nga kikjatsú'ba chji ante Judea, at'aha já judio k'aku tsangisjai niyá xi nkú ts'ín ts'íink'iehen. ² Tunga jahá túbichú tiña s'í xi b'asje xuta xi ntje judio tjeheñ ra, s'í xi 'mi S'íhi Ni'ya Kicho, ³ ko b'a kitsú já nts'e Jesu:

—Najmi tu ei binchin. Tu sahá t'in Judea tu xi skuéhe xuta ni'yakuyáhi ni xi n'ei. ⁴ At'aha najmi tjín xi b'éjña 'ma ni xi ts'ín tsa mjehe chá. Tu sahá takúchjhi yjohi xuta asunnteñ nga n'ei ni xi t'n'ei.

⁵ B'a kitsú já nts'e at'aha ta ndaha kui najmi incha kis'ejihin yáha Jesu. ⁶ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Najmi kjee bichú chubana nga ts'ian ni xi tjíhin nga ts'ian. Jun bi, tu mí chubahá ni ma n'o ni xi tjíhin nga n'oo. ⁷ Najmi títs'ín unkienuu xuta asunnteñ. An bi, títs'ín unkiena at'aha t'bejña chja nga ch'on tjín ni xi t'incha ts'ín. ⁸ Tankiún s'íu. Najmi kfián an at'aha najmi kjee bichú chubana.

⁹ B'a kitsú Jesu, as'ai y'ejña ante Galilea. ¹⁰ Tunga nk'iehé nga incha ngji s'íu já nts'e, as'ai ngji ko kui. Tunga najmi ngji chjihí, tsa jóo tjenjihin. Ngji suba. ¹¹ As'ai ajin s'íu já judio k'aku tsangisjaihi. B'a incha kitsúhu xinkjín:

—¿A najmi kj'uaíhi ndo?

¹² Ko xuta nkjiun ta kinchjanijmíyaha Jesu. Tjín xi b'a kitsú: “Ndahá ndo.” K'ua ngá xi b'a kitsú: “Najmi nda ndo. Xutahá b'anachaha ndo.” ¹³ Tunga najmi kama tak'uhún xuta kinchjanijmíya chji chjhi Jesu at'aha tsankjún já judio k'aku.

B'i ts'ín tsakúya Jesu ajin s'íu

¹⁴ Nk'ie nga ajihin s'íu, jas'en Jesu má ma natsihin ninku ko tsakúya. ¹⁵ Kama nkjúhún já judio k'aku ko b'a kitsúhu xinkjín:

—¿Nkú ts'ín behe ni xi ts'e Ntíaná ndai nga najmi tsangiyaha?

¹⁶ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Najmi an ts'an ni xi títakuyá. Xi kits'ín nibá nína ts'e éen. ¹⁷ Xi mjehe ts'ín xi nkú ts'ín mjehe Ntíaná, kui xi skué tsa Ntíaná ts'e ni xi títakuyá ko tsa an ts'an. ¹⁸ Nku xuta xi nchja ni xi ts'e, kui xi bankisjai kjuachánka xi ts'e. Tunga xi bankisjai kjuachánkaha xi kits'ín nibáha, kui xi kjuaxi ni xi tsu ko naxu ts'ín. ¹⁹ ¿A najmi kits'íhánuu Moise kjuatéxumoo? Tunga ndaha nku jun najmi títs'íntjusun kjuatéxumoo. ¿Á mjehenuu n'ek'iehennú?

²⁰ As'ai b'a incha kitsú xuto:

—¿Kutsa ndanindahá tíñajihin! ¿Yá xi mjehe ts'íink'iehin?

²¹ B'i kitsú Jesu:

—Nku ni kits'ian ko ngatentoó kama nkjúnnuu. ²² Tsakúyanuu Moise nga n'etjusun circumcision, ndaha tsa najmi Moise kik'atuts'ihin ra niu. Ntje chánuu ní kik'atuts'ihin ra niu. Kui nga n'etjusun niu ndaha tsa nístjin nkjún. ²³ B'a n'ohoo ntíx'innuu ndaha tsa nístjin nkjún tu xi najmi ndyaha kjuatéxumaha Moise. Tunga tsa b'a n'o nga nístjin nkjúun, ¿á tín'ekjankohonú nga nístjin nkjún kits'innkíhi ra nku nda? ²⁴ Najmi tu kjuá sunnk'a n'o. Kixi ní n'oo kjuá.

B'i ts'ín kinchjanijmíyaha xuta yáha Jesu

²⁵ As'ai b'a kitsú k'ua xuta nanki Jerusalen:

—¿A najmi kuihí ndaj xi mjehe ts'ínk'iehen jóo?
 26 Tunga, á tínchja chji chjhi kō najmi ch'a nkú títsuhu rá. ¿A kjuaxihí nga ja kamankjihin já tíxóo nga kui ndaj xi kitsú Ntíaná nga ts'ín nibá?
 27 Tunga yanáa má nibáha ndaj. Nk'ie nga kj'uaí xi Cristo, najmi ch'a skue má nibaha.

28 As'ai 'yún kinchja Jesu nga b'i ts'ín tsakúya má ma natsihin ninku:

—B'a tibixiún nga yanú kō yo má nibáhana. Tunga najmi kuantanahá jáihina. Tjín xi kits'ín nibána. Kō xi kits'ín nibána ma n'e s'ejían ni xi tsu. Kui xi najmi yo. 29 Tunga an be yáha, at'aha má tíña nibahana kō kui xi kits'ín nibána.

30 As'ai kama mjehe jóo nga kuakj'ánijéhe. Tunga ndahá nku najmi kits'ínkōho, at'aha najmi kjee bichú chubaha. 31 Tunga nkjin xuta xi tíinchajihin xuta nkjiun kis'ejihin Jesu. B'a kitsúhu xinkjín:

—Nk'ie nga kj'uaí xi Cristo, ¿a 'yún ts'ín sa kjuankjún nga nda xu'bjí?

32 Kint'é já fariseo ni xi kitsú xuto nga kinchjanijmíyaha Jesu. As'ai já na'mi k'aku kō já fariseo kits'ínkji já xi kunntá ninku tu xi kuakj'ánijéhe Jesu. 33 As'ai b'i kitsú Jesu:

—Tu chuba nistjihín kúatejñajin sanu kō kfín ngáhana má tíña xi kits'ín nibána. 34 Kuinchísjainú tunga najmi ta sakúhunuu an. Má nga kfíntejña najmi kama kuankiún.

35 B'a kitsúhu xinkjín já judio k'aku:

—¿Má ngjuaihi ndaj nga najmi ta sakúhuná? ¿A xuta judio xinkjá xi tjíntujihin xuta xi nchja griego ngjuaisehe? ¿A ta kuakúyaha xi nchja én griego?

³⁶ Ni xi kuanchja: “Kuinchísjainú tunga najmi ta sakúhunu an”, ko: “Má nga kfíntejña najmi kama kuankíun”, ¿nkú tsuhú ra ni xi kuatsú?

B'í ts'ín tsakúya Jesu ni xi kamaha xuta xi s'ejihin kui

³⁷ Nístjin xi fekuhú s'íu, kui xi 'yún b'asje xuta, as'ai tsasinjña ndju Jesu ko 'yún kinchja:

—Tsa tjín xi tíma xintáha, kanibásena ko kat'i.

³⁸ B'a kamaha xi nkú ts'ín tjít'a éhen Ntíaná. Xi s'ejihin an animaha stjújin ntáje, ntá xi ts'ínk'íentu tík'uhun xuta.

³⁹ B'a kitsú Jesu nga kinchjaníjmíyaha Espiritu xi askahan ts'ínkjáihin xuta xi s'ejihin Jesu. Najmi kjee f'ai Espiritu Santo kui nístjiun, at'aha najmi kjee s'ejña chji kjuachánkaha Jesu.

⁴⁰ Nk'ie nga kint'é xuto éin, k'ua xi b'a kitsú:

—Kjuaxi kjáihin nga kui ndai nda profeta xi tjíhin nga kj'uaí.

⁴¹ B'a kitsú ngá k'ua:

—Kui ndai xi kitsú Ntíaná nga ts'ín nibá.

Tunga tjín ngá xi b'a kitsú:

—¿Nkú ts'ín Galilea nibaha xi Cristo? ⁴² ¿A najmi b'ahá ts'ín tjít'a éhen Ntíaná, nga ntjehe David nibaha ra xi Cristo, ko nga Belen nibaha, má nga nankihi David?

⁴³ B'a ts'ín tsakjányaha yjoho xuta nantio nga incha kinchjaníjmíyaha Jesu. ⁴⁴ Tjín xi kama mjehe nga kuakj'ánijéhe tunga ndahá nku najmi kits'ínkoho.

B'í ts'ín najmi kis'ejihin já judio k'aku nga Ntíaná kits'ín nibáha Jesu

⁴⁵ As'ai já xi kunntá ninku j'ai ngáha má tjintu já na'mi k'aku ko já fariseo ko b'i kik'ihin:

—¿Á najmi kjúáikohonu ndo?

⁴⁶ B'a kitsú jóo:

—Ndaha nku najmi kjee b'a ts'ín nchja xi nkú ts'ín nchja ndo.

⁴⁷ B'a kitsú já fariseo:

—¿A kohó jun ta kuak'anachanu ndo? ⁴⁸ ¿A tjíhín ajihín já tíxóo ko a ra ajihín já fariseo xi s'ejihín Jesu? ⁴⁹ Tunga xuta xu'bi bi, najmi mankjihín kjuatéxumo. Kui xi najmi nda nginkun Ntjaná.

⁵⁰ As'ai kinchja Nicodemo, nda fariseo xi j'aisehe Jesu nga jyuun:

⁵¹ —Xi nkú ts'ín tíña kjuatéxumaná, tíjün tjíhín nga kuasinñjuhuú xuta tu xi chahaná ni xi kits'ín ko askahan n'e raá kjuá.

⁵² B'a kitsú jóo:

—¿A ta kohó ji xi nibáhani Galilea? N'eya nda ndai xujun éhen Ntjaná ko chai nga ndaha nku nda profeta najmi kjee tjujín Galilea.

⁵³ As'ai b'i ngján incha ngji ngáha ni'yaha.

8

B'i ts'ín kichjut'ayák'un Jesu nga j'aich'áha nku tachjuún

¹ As'ai ngji Jesu asunntu tjenki xi 'mi Yá Olivo.

² Nk'ie nga ja kama sehen nistjin xi ma ndyjuun, j'ai ngáha má ma natsihín ninku. Yo j'aise nkjúhun xuta ko yo y'eñña nga tsakúya. ³ As'ai incha j'aiko já chjine'éhen kjuatéxumo ko já fariseo nku

tachjuún xi kiya nga kj'aí nda kjijñakoho. J'aisinjña nginkun Jesu kō nginkun xuto ⁴ kō b'a kitsú:

—Ji nda maestru, kuaya tachjín nga kj'aí nda kjijñakoho. ⁵ B'a ts'ín y'ét'a Moise kjuatéxumoō nga ndjio n'ek'iehen xi b'a ts'íiun. Ji bi, ¿nkú bixín?

⁶ Tu xi kikjut'ayák'uhún ni Jesu nga b'a incha kitsú, at'aha mjehe kuatéjéne. As'ai y'eñantu Jesu kō najnú ntsja kits'ínntukoho t'anankiu. ⁷ Nk'ie nga tu nku tíncha bjásjaiyahá rá jóo, tsasinjña ngáha kō b'i kitsú:

—Xi najmi tjihin ngatitsun, kui xi tjun kat'éhe ndjio tachjuún.

⁸ As'ai ta y'eñantuhú ngáha nga tu nku kits'ínntuhú t'anankiu. ⁹ Nk'ie nga kint'é jóo éin, nkúnkú b'i ngján incha ngji. Xi 'yún cháha tjun ngji. As'ai tu Jesu kō tachjuún tsinchajin subaha xuta. ¹⁰ Ta tsasinjña ngáha Jesu kō b'i kitsú:

—Ji tachjuún, ¿má kfihi jóo? ¿A ndaha nku najmi ta tibatéjénehe ri?

¹¹ —Najmi, Chá Ntia. Ndaha nku —kitsú tachjuún.

B'i kitsú Jesu:

—Ta ndaha an najmi chumi ni kjaninéhe. T'in ngáhani kō najmi ta n'eheni ngatitsun.

B'i ts'ín tsakúya Jesu nga kui xi nd'íhi xuta

¹² As'ai kinchjako ngáha xuto:

—An nd'í xi ts'ín ndzjehen xuta asunntej. Xi tsjénnkina najmi jyun má k'úéma. S'ehē nd'í xi ts'íink'íéntu t'ík'uhun.

¹³ As'ai b'a incha kitsú já fariseo:

—Ji tí'mi subai kjuanda yjohi. Kui nga najmi chjihí rá én xi tíchubahani.

14 B'i kitsú Jesu nga kinchja:

—Ta ndaha tsa an tífi subaha ra kjuanda yjona, tunga chjhi ra én xi tinchja, at'aha be má nibahana ko má kfin ngáhana. Jun najmi yo má nibáhana ko najmi yo má kfin ngáhana. ¹⁵ Jun bi, xi nkú ts'in tíñaha asuntei, b'a ts'in chasohoo ni xi nda ko ni xi najmi nda, tunga an najmi basjehe ni xi nda ko ni xi najmi nda ts'in xuta. ¹⁶ Tunga tsa ni xi b'a ts'ihinna, kixi ts'ian, at'aha najmi kuentana b'a ts'ihinna. Na'mi xi kits'in nibá nina b'a ts'inka. ¹⁷ Santaha kjuatexumanuu b'a ts'in tjít'a: Tsa jo já kuitsuya nku ni, chjhi ra ni xi kuitsu jóo. ¹⁸ An tífih ra kjuanda yjona ko Na'mina xi kits'in nibána ta tífina kjuanda.

19 B'a kitsú jóo:

—¿Má tíña Na'mihí?

B'i kitsú Jesu:

—Najmi yanú ko ta ndaha najmi yo Na'mina. Tsa yanú, ta cha ruu Na'mina.

²⁰ B'a ts'in kinchja nga tsakúya má ma natsihin ninku, má tíña kaxaha toon chje. Ndaha nku najmi jakj'ánijéhe, at'aha najmi kjee bichú chubaha.

*B'i ts'in tsakúya Jesu nga najmi asuntee tjehe
ra*

21 As'ai ta kinchjahá ngáha:

—An kfián ko kunchísjainú. Ajihin ngatit-sunnu kuayájiun nga najmi ta tíjñahana. Má nga kfián najmi kama kuankiún.

22 B'a kitsú já judio k'aku:

—¿A ts'íink'ien subahá yjoho? ¿Á: “má nga kfián najmi kama kuankiún”, títsuhu?

23 B'i kitsú Jesu:

—Kinte_i ts'ajun, nk'a ján ts'an. Asunnte_i tje_hennu_u, nk'a ján tje_henna. ²⁴ Tsa najmi s'e_jinnu_u nga an xi tíj_ña, ngatitsunnu_u kuayájiun. Kui kju_áha nga b'a kuaxih_innu_u nand'ai nga ngatitsunnu_u kuayájiun.

²⁵ —¿Yáha ji? —kitsú jóo.

B'i kitsú Jesu:

—Xi ja kixinnu_u nga tuts'ih_in ni. ²⁶ Benu_u. Kama xinya xi nkú ts'ín tjíntuyánu_u. Kama xinya má nihi xi nda kó má nihi xi najmi nda t'n'o. Tunga xi kits'ín nibána, kui xi ma n'e s'e_jian ni xi tsu. Kó ni xi kint'e nga kinchja, kui xi tínchja ngáhana asunnte_i.

²⁷ Tunga najmi kamankjih_in rá jóo nga Nt_ia Na'mi_u kinchjan_ijmíyaha. ²⁸ Kui nga b'ih_i tá kitsú ngáha Jesu:

—Nk'ie nga chjúsíntjennk'o Nt_ihi Ndax'i_un, nk'iehé nga kamankjinnu_u nga an xi tíj_ña kó nga ndaha nku ni najmi ts'ian kuenta_{na}. Xi nkú ts'ín tsakúyana Na'mina, kui nihi xi tínchja. ²⁹ Xi kits'ín nibána tíj_ñakona. Najmi b'éj_ña subana, at'aha ts'intjusun tehente ni xi sasíh_in.

³⁰ Nk'ie nga b'a kitsú, nkjin nkjún xi kis'ejih_in Jesu.

B'i ts'ín tsakúya Jesu yá xi ntíhi Nt_ianá

³¹ As'ai kinchjako xuta judio xi kis'ejih_in:

—Tsa ku_intsubajiun é_nna, kjuax_i nga kamo xuta ni'yakuyána ³² kó choo ni xi naxu tjín kó kui ni_u xi ts'ín ndaínu_u.

³³ B'a kitsú jóo:

—Ntjehe Abraham jin. Ndaha nku najmi kjee ts'ín man_i xuta musu, tsa ts'atseni. ¿Nkú ts'ín b'a t_ibixihinni nga kama ndaíh_ini?

34 B'ihí ta kitsú ngáha Jesu:

—Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Ngayjee xi títs'ín ngatitsun, nga'yúhún ngatitsuun tíjñajin. Najmi ndáihí yjoho. ³⁵ Nku nda musu xi kich'atse najmi ndáihí yjoho, ndaha tsa ni'yaha nda ntiaha ts'inxá. Tunga ntíhí ní nda ntiaha kama ts'e ni'yoó. ³⁶ Kui nga tsa Ntíhí Ntíaná ts'íin ndáinnuu, kjuaxi nga kama ndáinnuu. ³⁷ Be nga ntjehe Abraham nibáhanu, tunga mjehénuu n'ek'iennú at'aha najmi mjenuu n'ekjohoon énná. ³⁸ An nchja ni xi bakúchjina Na'miná. Jun bi, n'o ni xi bakúyanuu na'minuu.

39 B'a kitsú jóo:

—Abraham na'mini.

B'i kitsú Jesu:

—Tsa ntíhí Abraham jun, b'a ra n'oo xi nkú kits'ín Abraham. ⁴⁰ Tunga nd'ai mjenuu n'ek'iennú, ndaha tsa tíxinyanuu ni xi naxu tjín xi tsakúyana Ntíaná. Ndahachí najmi b'a kits'ín Abraham. ⁴¹ Jun bi, ni xi ts'íhín na'minuu n'o.

B'a kitsú jóo:

—Ntí nda ní. Tíjñaháni nku na'mi nku tutu. Kui xi Ntíaná.

42 B'i kitsú Jesu:

—Tsa Ntíaná xi na'minuu, jun ra xi n'etjónú, at'aha má tíjña Ntíaná nibahana. Najmi kuenta na jáihina. Kui ní xi kits'ín nibána. ⁴³ Najmi mankjinnuu ni xi tínchja at'aha najmi mjenuu kuasinñjuhuu énná. ⁴⁴ Ndanindoo ní na'minuu. Kui ts'enuu ko mjenuu n'oo xi nkú ts'ín mjehe. Kui xi santaha nga tuts'ihín ni kits'ínk'ien xuta. Najmi y'ejñajin ni xi naxu tjín, at'aha najmi tíjñajihín ni xi

naxu. Nkú ts'ín tjiyaha, b'a ts'ín nchja. Én tsank'á nchja. Kui xi tsank'á kə nə'mihí én tsank'óo.

⁴⁵ 'An bi, ni xi naxu tinchja. Kui kjuaha nga najmi tís'ejihinnuu an. ⁴⁶ ¿A tjin ajinnuu xi kama kuakúchji nga tjinna ngatitsun? Tunga tsa naxu tjin ni xi tinchja, ¿á najmi s'ejihinnuu an? ⁴⁷ Xi Ntjaná ts'ehe mjeñjuhu én xi ts'e Ntjaná. Tunga najmi Ntjanáhá ts'enuu. Kui kjuaha nga najmi mjeñjuhunu.

⁴⁸ B'a kitsú já judio:

—Kjuaxihí ni xi túbixín. Samaria nibáhani. Ndanindoo tijnajihin.

⁴⁹ B'i kitsú Jesu:

—Najmi ndanindoo tijnajinna. Benkjan Na'mina tunga jun najmi tíyankjunnú. ⁵⁰ Najmi kjuachánka títangisja nginkun xuta, tunga tijnahá xi títangisjai kjuachánkana. Kui xi kuitsuya yá xi naxu tít'sín. ⁵¹ Kjuaxi ni xi tixinnuu. Xi k'úejñajin éna, najmi ts'íinkjálhin ngabayoo.

⁵² B'ahá tá kitsú ngáha já judio:

—Kjuaxihí nga ndanindoo tijnajihin. Abraham kə já profeta tá k'ien. Tunga ji b'a túbixín nga najmi ts'íinkjálhin ngabayoo xi k'úejñajin éhin. ⁵³ ¿A 'yún chánka sai nga Abraham xi ntje chána? Kui xi tá k'ien kə já profeta. ¿Yá xi t'n'e mai yohi?

⁵⁴ B'i kitsú Jesu:

—Tsa an suba chánka tít'asje yjona, najmi chumi ni chjihí rá kjuachánka xi tísakúna. Tunga Na'minahá xi chánka tít'asjena, kui xi tá Ntia 'mihuu. ⁵⁵ Kui xi najmi yo, tunga máha an, be. Tsa b'a xinnuu nga najmi be, tá nda tsank'á kama xi nkúhu jun. Tunga bená kə tijnajian éhen. ⁵⁶ Tsjo

kamaha Abraham xi ntje channu nga skue nistjin nga kjuá. Kikie kjáihin ko tsjo kamaha.

⁵⁷ B'a kitsú já judio:

—Ndaha najmi kjee tjihin cháte nú nga b'a tibixín. ¿Nkú ts'ín nga kiyahani Abraham?

⁵⁸ B'i kitsú Jesu:

—Kjuaxi ni xi tixinnu. Kintehe ni nga tsín Abraham, tu b'a ts'ín jahá tíjña.

⁵⁹ As'ai jakj'á ndjio jóo xi má nga mjehe ts'ínk'iehen, tunga Jesu ngji t'axihin jóo ko tsitju má ma natsihin ninku.

9

B'i ts'ín kits'innkihi Jesu nku nda ka

¹ Má xi tjehe j'a Jesu, kikie nku nda xi tu b'a ts'ín kahá nkúhu nga kitsin. ² As'ai kingjásjaiya já ni'yakuyáha:

—Ji nda maestru, ¿yá xi kits'ín ngatitsun tu xi b'a ts'ín ka kitsihin ndai? ¿A kui, a ra xi cháha ní?

³ B'i kitsú Jesu:

—Ta ndaha kui ko ta ndaha xi cháha najmi kits'ín ngatitsun nga b'a kamo. B'a ts'ín kitsin tu xi sakúchjihi ni xi maha ts'ín Ntjaná. ⁴ Tjihin nga n'ee xá xi ts'e xi kits'ín nibána nk'ie nga ndzjen sa. At'aha nga kama jyun, najmi ta ch'a kama ts'íinxá saha. ⁵ Nk'ie nga tíjña asunntej, an xi nd'í xi ts'ín ndzjehen xuta asunntej.

⁶ B'a kitsú Jesu, as'ai tsatété t'anankiu ko ntá natéhe kits'índakoho si. Kui xi kingjájnuhu tunkun ndo ko b'i kitsúhu:

⁷—T'ihinnejnui tunkuin ntá tixa Siloe.

Kui nga ngjinéjnuhu tunkun ndo. Ja chjihí nk'ie nga kik'óya ngáha. ⁸ As'ai já xi nda nchjakoho ko já xi kikiehe nga banki toon kinchjanijmíyaha ndo. B'a kitsú k'ua:

—¿A najmi kuihí ndai xi b'ejña nga banki toon?

⁹ —Johon, kui —kitsú k'ua.

—Najmi kui, tunga b'a tjín xi kuihí tjín —kitsú ngá kj'ái.

—Ahán niu —kitsú ndo.

¹⁰ —¿Nkú ts'ín tsix'ánkihi tunkuín? —kitsú jóo.

¹¹ B'a kitsú ndo:

—Nda xi 'mi Jesu kuats'ínnda si ko kuangjájnuhu tunkán ko b'i kuatsúna: “T'in ntá tixa Siloe ko tanejnuí tunkuín.” Kui nga kfhina ko nk'ie nga kuakanejná tunkán, kama chjina.

¹² —¿Má tjña ndo? —kitsú jóo.

—Najmi be —kitsú ndo.

¹³ As'ai ngjikoho jóo nda xi kama chjihí nginkun já fariseo. ¹⁴ Nistjin nga kits'ínnda siu Jesu ko tsix'ánki tunkun ndo, kui xi nistjin nkjún. Xuatu niu. ¹⁵ Kui nga já fariseo kingjásjaiyaha rá nkú ts'ín kama chjihí rá ko b'a kitsú ndo:

—Si kuangjájnuhu tunkán, kuakanejná, ko kama chjina.

¹⁶ As'ai b'a kitsú k'ua já fariseo:

—Najmi Ntjaná kits'ín nibáha nda xi b'a kuats'íun, at'aha najmi benkjún nistjin nkjún.

B'a kitsú ngá k'ua:

—¿Nkú ts'ín nku nda ngatitsun kama ts'íihin kjuankjún xi nkúhu xu'bjí?

B'a ts'ín tsakjányaha yjoho já fariseo ngat'aha Jesu. ¹⁷ As'ai ta incha kingjásjaiyaha ngáha rá nda xi kama chjihí:

—Kō ji xi kuix'ánki tunkuín, ¿yáha ndo? ¿Nkú bixín?

—Nda profeta niu —kitsú.

¹⁸ Tunga najmi kis'ejihín ra já judio k'aku tsa kui ndo xi ka nk'ie ko tsa kui xi ja chji ngáha ra. Kui nga kinchjaha ra xi cháha ¹⁹ ko kingjásjaiyaha:

—¿A kui ntínuu xu'bi xi bixíún nga ka nga kitsin? ¿Nkú ts'ín kama chjihí ra?

²⁰ B'a kitsú xi cháha ndo:

—Yai nga kui xi ntíni ko ka nga kitsin. ²¹ Tunga najmi yaní nkú ts'ín kama chjihí ra. Najmi yai yá xi kuakjex'ánki tunkun. Tu sahá kui chasjaiyohoo. Ja chá. Kama kuitsuya subanu ni xi kamat'ain.

²² B'a kitsú xi cháha ndo at'aha tsankjún já judio k'aku. At'aha y'éndako xinkjín já judio k'aku tsa tjin xi ts'ínkie yjoho nga Jesu xi kits'ín nibá Ntjaná, kui xi kuich'onsje ajihín xuta sinagoga. ²³ Kui kjuaha nga: “Chasjaiyohoo, ja chá”, kitsúhu xi cháha ndo.

²⁴ As'ai ta kinchjahá ngáha ra niyá xi ma joho já judio k'aku nda xi kama chjihí ko b'a kitsúhu:

—Yai nga nda ngatitsuhún xi kuats'ínnkihi. N'ekiei yjohi nginkun Ntjaná xi tjihín kjuachánka nga kjuaxi ni xi tibixín.

²⁵ B'a kitsú ndo:

—Tsa nku nda ngatitsun niu najmi be. Tu nkuhú ni xi be. Kaná nistjin nk'ie tunga nd'ai ja chjina.

²⁶ B'a kitsú jóo:

—¿Mí xi kuats'íhin? ¿Nkú ts'ín kuakjex'ánkihi tunkuín?

²⁷ As'ai b'a kitsú ndo:

—Ja kuaxinyanuu tunga najmi tín'esihínnú. ¿Á mjeheuu nga b'ahá ta xín ngáhanuu? ¿A kohó jun mjenuu kamo já ni'yakuyáha ndo?

²⁸ B'a kitsú jóo nga kinchjatiko:

—Nda ni'yakuyáha ní ndo ji. Tunga jin já ni'yakuyáha ní Moise jin. ²⁹ Yaj nga Moise kinchja én xi Ntíaná kitsúyaha, tunga najmi ya ní má j'aihi ra nda xu'bo.

³⁰ As'ai b'i kitsú ndo:

—Ma nkjúnna nga najmi yo má j'aihi ra nda xi kamaha kuakjex'ánki tunkán. ³¹ Yaá nga Ntíaná najmi basínñjuhu xuta ngatitsuun. Tsa tjín xi skuenkjún Ntíaná ko ts'ín ni xi mjehe, kuihí xi basínñjuhu. ³² Ndahachí najmi kjee nu'yá tsa tjín xi kjex'ánki tunkun xuta xi ka nga kitsin. ³³ Tsa najmi Ntíaná kits'ín nibáha nda xu'bo, najmi chumi nihi xi kamaha ra ts'ín.

³⁴ B'i kitsú jóo nga tsich'onsje ndo ajihin xuta sinagoga:

—Ngatitsun kitsinjín. ¿A jihí xi kuakúyani?

³⁵ Kint'é Jesu nga tsich'onsje ndo. B'i kitsúhu nk'ie nga kisatéjin ngáha:

—¿A s'ejihin Ntíhi Nda x'jun?

³⁶ —Ji Nda Ntia —kitsú ndo—, ¿yáha xu'bo, tu xi s'ejihinna?

³⁷ B'i kitsú Jesu:

—Ja kuayai. An ní niu, an xi tínchjako hi.

³⁸ —S'ejinna ji, Nda Ntia —kitsú ndo ko tsasinkunch'int'aha Jesu.

³⁹ As'ai b'i kitsú Jesu:

—An jáa asunntej tu xi n'ekokjuaha, tu xi kama chjihí ra xi ka ko kama ka xi chjihí.

40 Ta kint'é éin k'ua já fariseo xi tíinchako Jesu ko b'a kitsúhu:

—¿A kohó jin xi ta kai?

41 B'i kitsú Jesu:

—Tsa ni xi kahanu, najmi tjinnuu jé kai. Tunga b'ahá tibixinnú nga chjinuu. Kuihí kjuaha nga tjihinnuu jé.

10

B'i ts'in tsakúya Jesu nga kits'inchjén nku nda bastu ko chutsankaha

1 B'i ts'in kinchja Jesu:

—Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Tu yáhá ni xi najmi kjuas'en ankjuá ni'yaha chutsanko nga tu sahá xin kjuas'enntjai, kui xi nda ndyjé xi mjehe ngjuaike chutsanko. 2 Tunga xi kjuas'en má tjen ankjuo, kui xi nda bastuhu chutsanko. 3 Kjex'á nda xi basehe ankjuo nk'ie nga be nda bastuu. Chutsanka xi ts'e nt'é ntaha, ko nga nkúnkú chutsankaha j'áihin nchjaha rá nga bitjuko ni'yoo. 4 Nk'ie nga bitjuko ngayjee chutsanka xi ts'e, as'ai tsjen tíjuhun ko chutsanko tsjennkíhi at'aha be ntaha. 5 Chu xi ts'e najmi tsjennkíhi xuta xi kj'ai. Tu sahá banka, at'aha najmi be ntaha xuta xi kj'ai.

6 B'a kitsú Jesu nga y'éjña chubaya ni xu'bj. Tunga najmi kamankjihín rá xuta ni xi kinchja.

B'i ts'in tsakúya Jesu nga kui xi nda bastu xi ndoo

7 As'ai b'ahá ta kitsú ngáha Jesu:

—Kjuaxi ni xi tíxinnuu. An xi nkú joyaha ankjuá má nga fas'en chutsanko. 8 Ngayjee já xi j'ai tíjun nga an, kui xi já ndyjé xi kama mjehe nga ngjuaike chutsanko. Tunga najmi kint'éhé

chutsankō ntaha jóo. ⁹ An xi nkú joyaha ankjuo. Xuta xi kjuas'enjinna k'uanki. Kui xi kama xi nkú joyaha chutsankā xi fas'en kō bitju ni'yaha nga fi kjine jñá.

¹⁰ 'Nda ndyjée f'ai tu xi fikoho kō ts'ínk'ien kō ts'ínkje chutsankō. Tunga ahán jáa tu xi kama k'úentu tík'uhun xuta, tu xi sakúhu rá kjuatík'un xi ndoo. ¹¹ An xi nda bastu xi ndoo, kō nda bastu xi ndoo tsjá yjoho nga kuayántjaihi chutsankaha. ¹² Nda xi tu tohón ts'ínxántjaihi, xi najmi kui ts'e xóo kō najmi kui ts'e chutsankō, kui xi binchá masen chutsankō kō banka nk'ie nga be nga nibá chu kjoon. As'ai chu kjoon kjine chutsankō kō ts'ínndzjoya. ¹³ B'a ts'ín bankaha ndo at'aha tu tohón ts'ínxántjaihi kō najmi nkjún maha chutsankō.

¹⁴ An xi nda bastu xi ndoo. Be chutsankana kō ta bena, ¹⁵ xi nkú ts'ín bena Ntia Na'miu kō an be Ntia Na'miu. Tsja yjona nga kuayántjaihina chutsankō. ¹⁶ Tíincha sana kj'ai chutsankā xi najmi tíincha nch'á xu'bi. Kui xi ta tjihin nga kjúáika. Kuint'é ntana. B'a ts'ín nku stihín kamaha kō nkuhú nda bastu xi kuasehe.

¹⁷ 'Kui kjuai nga tjoho rá an Ntia Na'miu. Tsja yjona nga kuayá tu xi kj'uaíya ngáhana. ¹⁸ Najmi ch'a kama kjé'ana nga tíjña tík'an. An ní tsja suba yjona nga kuayá. Tjinna nga'yún xi má nga tsja yjona kō ta tjinna nga'yún nga kúátejña tík'un ngáhana. Kui xái xi kitsjana Na'mina nga ts'ian.

¹⁹ Nk'ie nga kint'é jóo éin, as'ai ta tsakjányahá ngáha yjoho. Nkjin xi b'a kitsú:

²⁰ —Ndanindahá tíñajihin ndo kō luku. ¿Á jun tibasínñjuruu?

21 B'a kitsú ngá k'ua:

—Najmi b'a ts'ín kuinchja xi tijnajihin ndanindoo. ¿A kamahá ra ndanindoo kjéx'ánki tunkun xuta ka?

B'i ts'ín najmi kis'ejihin já judio k'aku yáha Jesu

22 Nk'ie nga nistjin chunch'oon, nanki Jerusalen tijncha b'asje s'í xuta nga tijncha ts'ínkj'áitsjen nistjin nk'ie nga kis'ejña chji ninku nginkun Ntjaná. 23 Kikjatsú'ba Jesu má ma natsihin ninku xi tjeheh má nga 'mi Kinte Ni'yaha Salomon.

24 As'ai y'é'tjindaihi jóo ko b'a kitsúhu:

—¿Nkú tjin nistjin n'esti sani? Tsa kjuaxi nga ji xi kits'ín nibá Ntjaná, t'inya kixi kixini nd'ai.

25 B'i kitsú Jesu:

—Ja b'a kixinnuu tunga najmi kis'ejihinnuu. Ni xi tít'sian ngajoho Na'mina, títakúchji yáha an. 26 Tunga najmi s'ejihinnuu at'aha najmi chutsankana jun. 27 Chutsankana nt'é ntana. An be chutsankana ko tsjennkina. 28 An ts'ink'íentu tík'un síán. Najmi kama ndyja ko najmi ch'a xi kjé'ana aya ntsa. 29 Na'mina kitsjana chutsanko ko kui xi 'yún chánka nga tu yáha ni. Ndaha nku najmi kamaha kjé'aha chutsanká xi tjinu aya ntsja. 30 Na'miu ko an nkuhú mahani.

31 Nk'ie nga kint'é éin já judio k'aku, as'ai ta jakjá ngáha ndjio nga mjehe ts'ínk'ien Jesu. 32 B'i kitsú Jesu nga kinchja:

—Nkjin nkjún ni xi nda kits'ian ajinnuu, xá xi kitsjana Na'mina. ¿Má ngat'aha mjehenuu k'úéhenú ndjio?

33 As'ai b'i kitsú jóo:

—Najmi ngat'aha ni nda xi kin'ei. Tu ngat'aha ní nga najmi tíyankjúín Ntíaná nga b'a túbixín. Kui kjuaha nga ndjio s'ehe ri. Nda asunnte ní, tunga Ntíanáhá tìn'e mai yohi.

³⁴ B'i kitsú Jesu:

—Kjuatéxumanuu tjít'a má nga b'a kitsú Ntíaná nga kinchjako xuta: “Ntíanú kixinnuu.” ³⁵ B'a ts'ín Ntíaná b'a kitsúhu nga ntia xuta xi tsichuk'úhun éhen. Ko yaá nga chjhi ra ngayjee ni xi tjít'a éhen Ntíaná. ³⁶ An bi, Ntia Na'miu kitsjana xá xi tjihin nga ts'ian ko kits'ín nibána asunntej. Kui nga, ¿nkú tjihin ra nga b'a túbixíhinu nga najmi tibenkjúhunna Ntíaná nk'ie nga b'a tixian nga an xi Ntíhi Ntíaná? ³⁷ Tsa najmi títs'ian xá xi ts'e Na'mina, najmi tu n'e s'ejinnú. ³⁸ Tunga tsa títs'ian xáha, ndaha tsa najmi s'ejinnuu an, tunga n'e s'ejinnú xóo. B'a ts'ín chahanu ko kamankjinnuu nga Ntia Na'miu tijnajinna ko nga an tijnajihin Ntia Na'miu.

³⁹ As'ai ta kama mjehé ngáha ra jóo nga kuak'ánijéhe, tunga tsitjuhú Jesu yo nga ngji t'axín. ⁴⁰ As'ai tsichu ngáha ngabantá ntáje Jordan. Ngjik'iejña ante má nga tsaténtá Jua xuta nga tjuhun. ⁴¹ Nkjin xuta xi j'aisehe Jesu yo ko b'a incha kitsú:

—Ndaha nku kjuankjún najmi kits'ín Jua, tunga kjuaxihí ngayjee ni xi kinchjanijmíyaha ndai.

⁴² Nkjin xuta kis'ejihin Jesu ante xu'bo.

11

B'i ts'ín kits'ínkj'áya ngáha ra Jesu Lazaro

¹ Kjiña un nku nda xi 'mi Lazaro xi nda Betania, má nga ta nankihí Maria ko Marta xi nichja

maha xinkjín. ² Kui Maria xi tsaténdzjojnúhu ntá sinjne sjai Nda Ntíaná Jesu ko ta kuihi ntsjaku kits'ínxijnukoho. Kui xi nts'e maha Lazaro xi kjiñña un. ³ As'ai incha kits'ínkjihi én Jesu nga joo jminchjún. B'a kitsúhu:

—Ji Chá Ntia, xi tjohi kjiñña un.

⁴ Nk'ie nga kint'é éen Jesu, b'i kitsú:

—Najmi ts'íink'ien kjihin ch'in xi k'uhun. Tu sahá kuakúchji ch'iun kjuachánkaha Ntíaná. B'a ts'ín s'ejña chjhi kjuachánkaha Ntíhi Ntíaná.

⁵ Ndaha tsa Jesu 'yún tjoho Marta ko na nichja ko Lazaro, ⁶ tunga nk'ie nga kint'é nga kjiñña un Lazaro, tu sahá y'ejña sa jo nistjin ante má nga tíña. ⁷ Askahan b'i kitsúhu já ni'yakuyáha:

—Ta tjihín ngáhaná Judea.

⁸ B'a kitsú já ni'yakuyóo:

—Ji nda maestru, najmi kjee tjihin nistjin nga já judio k'aku ndjio mjehe ts'íink'iehen ri. ¿Á ta yohó mje ngáha ri k'úín?

⁹ B'i kitsú Jesu:

—¿A najmi te johó ora tjihín nku nistjin? Tsa tjín xi tsú'ba nga nistjiun, najmi saténki, at'aha tibe nd'íhi asunntej. ¹⁰ Tunga tsa tjín xi tsú'ba nga nistjen, kui xi saténki, at'aha najmi tjihín nd'í.

¹¹ As'ai b'ihí ta kitsú ngáha Jesu:

—Kjifehé nda xinkjá Lazaro, tunga kfin ts'inkj'áhá ra.

¹² B'a kitsú já ni'yakuyóo:

—Ji Nda Ntia, tsa kjife, kj'ua ngáha ra.

¹³ Nk'ie nga b'a kitsú Jesu, kjuabayaha ní Lazaro kinchjanijmíyaha tunga nijñoó ní kamankjihin já ni'yakuyáha. ¹⁴ Kui nga kinchjako kixi kixihi jóo:

—Ja ka'me Lazaro. ¹⁵ Ko tsjo mana nga namji tǐjña yo, at'aha tu sahá ngandanuu, tu xi s'ejihinnuu Ntǐaná. Tunga tjihinsehé raá.

¹⁶ As'ai kinchja Toma xi ta 'mi Nda'yun nga b'a kitsúhu já ni'yakuyá xingisoo:

—Tjián ko ñá tu xi kuayákhoná.

¹⁷ Nk'ie nga tsichu Jesu nanki Betanja, kik'inyaha nga ja tjihin ñju nǐstjin nga ngjiyanji Lazaro. ¹⁸ Betanja tiña maha nanki Jerusalem, tǐjhin ra tsa jan kilometro. ¹⁹ Ko nkjin xuta incha j'aisehe Marta ko Maria ngat'aha nda nts'e xi k'ien. ²⁰ Nk'ie nga kint'é Marta nga j'ai tiña Jesu, as'ai tsitjusje nga ngjik'á niyá ko Maria y'eñantaha ni'yo. ²¹ B'a kitsú Marta:

—Ji Chá Ntǐa, tsa tu eihí ma tinchuhunni, najmi k'ien ra chá nts'é. ²² Tunga bená nga tsjáhi Ntǐaná tu mí nihí ni xi kuinchíhi.

²³ B'i kitsú Jesu:

—Kj'uaíya ngáha ra nda nts'ei.

²⁴ B'a kitsú Marta:

—Be nga kj'uaíya ngáha ra chá nts'é nǐstjin xi fekuu, nk'ie nga kj'uaíya tente ngáha ra xuta k'ien.

²⁵ B'ihí ta kitsú ngáha Jesu:

—An xi ts'inkj'áiyaha xuta k'ien ko an xi ts'ink'íentu tǐk'an. Xi s'ejihin an, ndaha tsa ja k'ien tunga k'úentu tǐk'uhún. ²⁶ Ko ngayjee xi tǐntu tǐk'un ko s'ejihin an, ndaha nku nǐstjin najmi kuayá. ¿A s'ejihin ni xi tǐxihin?

²⁷ B'a kitsú Marta:

—Johon, Chá Ntǐa. S'ejinna nga ji xi kits'ín nibá Ntǐaná, nga ji xi Ntǐhi Ntǐaná xi tǐjhin nga kj'uaí asunntej.

28 Nk'ie nga b'a kitsú Marta, ngji nchjako sen Maria xi na nichja maha. B'a kitsúhu:

—Ja kj'uai Chá Maestru ko tinchjahi.

29 Nk'ie nga kint'é Maria éin, kitsa tsisintjen nga ngjisehe Jesu má nga síjña. 30 Najmi kjee fas'en Jesu ajin nantio. Yo síjña má kisatékjá Marta.

31 Máha xuta xi kab'entu naxa'yo, nk'ie nga kikie nga tsisintjen ntsu ntsu Maria ko tsitjusje, as'ai ta incha kitsjennkihi. B'a incha kitsú nga má tíjña tsjóo ngjuai kjintá.

32 Nk'ie nga tsichu Maria má síjña Jesu, tsasinkunch'int'aha ko b'a kitsúhu:

—Ji Chá Ntia, tsa tu eihí ma tinchuhunni, najmi k'ien ra chá nts'é.

33 Nk'ie nga kikie Jesu nga tíkjintá Maria ko nga tíncha kjintá xuta xi tjenkohó, kik'ie nusin nusihin ko kama nimaha. 34 B'i kitsú:

—¿Má kikjayanjiu?

B'a incha kitsú jóo:

—Nibáaseihí, Nda Ntia.

35 As'ai kikjintá Jesu. 36 B'a kitsú xuto:

—Chase maruu. Tu xí kits'íntjohó ra.

37 Tunga b'ahá kitsú k'ua:

—Kui ndai xi kikjex'ánki tunkun nku nda ka. Kutsa kamahá ra kits'ínkihi Lazaró ko najmi k'ien ra.

38 Ta kik'ie nusin nusihín ngáha ra Jesu nga tsichu tsjóo. Kui xi nku tixa ngijo. Nku ndjio tíjchjanekohó ankjuaha. B'i kitsú Jesu:

39 —Chjúxiun ndjio.

B'a kitsú Marta, na nichja nda xi k'ien:

—Ji Chá Ntia, ja ra ch'on jne, at'aha ja tíjhin ñju nistjin nd'ai nga k'ien.

40 B'i kitsú Jesu:

—¿A najmi b'ahá kuaxihin nga tsa s'ejihin an, chaj kjuachánkaha Ntíaná?

41 As'ai kikjexín jóo ndjio. Tsasenjinki Jesu nk'a ján ko b'i kitsú:

—Na'mi, máb'achjíhi nga tímjeñjuní. 42 Be nga mjeñju tehentení, tunga tinchjakohó ra ngandaha xuta xi tíncha ei tu xi s'ejihin ra nga ji kin'e nibání.

43 Nk'ie nga ja kamaha nga b'a kitsú, as'ai 'yún kinchja:

—¡Lazaró, titjusjei yo!

44 As'ai tsitju nda k'ien nga najyun tjí'yúnko ts'ihin ntsja ko sjai, ko ankjín tjí'makoho kj'ai najyun.

B'a kitsú Jesu nga kinchjako xuto:

—Chjúxihun najyuun. N'endohóo.

*B'i ts'ín y'énda já tjíxóo nga mjehe ts'íink'ien Jesu
(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)*

45 Máha xuta xi j'aisehe Mariá ko kieke ni xi kits'ín Jesu, nkjin maha xi kis'ejihin. 46 Tunga tjíhín xi ngjisehe já fariseo ko kitsúyaha ni xi kits'ín Jesu.

47 As'ai já na'mi k'aku ko já fariseo kinchja ñjaha ngayjee já tjíxóo ko b'a kitsúhu:

—¿Nkú n'eé ei ni? At'aha ja 'yún títs'ín kjuankjún ndo. 48 Tsa tu nku k'uaintehé raá nga b'a ts'ín, as'ai ngayjee xuta tsjénkihi ndo ko incha kj'uaí já Romá nga ts'íinkje nínkuná ko xuta nankiná.

49 As'ai b'i kitsú Caifa xi tjíhín nda na'mi títjun nú xu'bo:

—¿Á najmi mankjihinnuu? 50 ¿A najmi ma chubayahánuu nga tu sahá nda tjín tsa nku nda

kuayántjaihi ngandaha ngayjee xuta, tu xi b'a ts'in najmi n'ekjehe xuta nankiná?

⁵¹ Tunga najmi kuentaḥa ní Caifa kinchjaha nga b'a kitsú. Kui xi nda na'mi tíjjun nú xu'bo ko xi nkúhu nku nda profeta kinchja éhen Ntjaná nga kuayá Jesu ngandaha naxinantóo. ⁵² Ko najmi tu suba ngandaha xuta xi ntje judio tjeḥen ra kuayáha Jesu. Ta kuayá ní tu xi k'uékúhu ngayjee ntíhi Ntjaná xi tjímasún. ⁵³ Kui b'a maha, nístjin xu'bo kik'atuts'ihín ra já tjíxóo nga y'éndakoho xinkjín xi má nga mjehe ts'ínk'ien Jesu. ⁵⁴ Kui nga najmi ta kikjatsú'ba chjihi Jesu ajihín xuta judio. Ngji t'axín nanki xi 'mi Efrain xi tiña maha ante kixiu. Yo y'ejñako já ni'yakuyáha.

⁵⁵ Nk'ie nga ja túbichú tiña S'í Pascua xi b'asje xuta judio, nkjin nkjún xuta incha ngji nanki Jerusalen tu xi ts'ín jehe yjoho nginkun Ntjaná kintehe ni nga kuichú s'íu. ⁵⁶ Yo tsangisjai Jesu ko kingjásjaiyaha xinkjín nga kabincha má ma natsihín nínku. B'i ngján b'i kitsúhu xinkjín:

—¿Nkú manu? ¿A nibá ndo s'íu? ¿A ra najmi nibáhá?

⁵⁷ Kui chubo ja kitsjá kjuá já na'mi k'aku ko já fariseo, tsa tjín xi be má tíña Jesu tjíhin nga kuitsuya tu xi kama kuakj'ánijehe.

12

B'i ts'in nku tachjuún tsaténdzjojnúhu ntá sinje Jesu

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

¹ Nk'ie nga ndyja sa jun nístjin nga kuichú S'í Pascua, as'ai j'ai Jesu nanki Betanja, má síña ni'yaha Lazaro, nda xi kits'ínkj'áiya ngáha ra

ngabayoo. ² Yo kis'endaha nku nichine. Marta y'éya nichinee ko Lazarō ta y'eññajihin xuta xi y'entut'áko Jesu yámixo. ³ As'ai j'aiko Mariā nkú ra ma masen litru ntá sinjne xi 'mi nardo, xi 'yún nda ko xi 'yún chjí. Kui xi tsaténdzjojnúhu sjai Jesu ko ta kuihi ntsjaku kits'ínxijnukoho. Ixi kitsjehén nta sinjne ayoo. ⁴ As'ai b'i kitsú Juda Iscariote, xi nda ni'yakuyáha Jesu xi askahan ts'íinkjas'eheñ:

⁵ —Tsa tu sahá kuasatéña ntá sinjnei kai. Tsa jan unchan toon denariō kuach'a, tu xi kama kuisinkoho xuta x'an.

⁶ Tunga najmi xuta x'ahán kits'ínnkjink'un nga b'a kitsú. Tu ngat'aha ní toon b'a kitsúhu, at'aha kui xi f'átjo toon ko bakjá ndyjé. ⁷ B'i kitsú Jesu:

—Najmi tu ji b'echj'áhi tachjúun. At'aha nistjin nga s'eyanjia j'átjona ntá sinjnei. ⁸ Xuta x'an bi tehente k'úentujinnuu, tunga an najmi tehente kúátejñajinnuu.

⁹ Njkin nkjún xuta kint'é nga nanki Betaniā tíña Jesu ko incha ngjisehe. Tunga najmi tu nkuhú Jesu ngjisehe. Ta incha ngji ní at'aha ta mjehe nga skue Lazarō xi kin'ekj'áiya ngáha ra ngabayoo. ¹⁰ As'ai kama ñjakú já na'mi k'aku ko y'éndako xinkjín xi má nga ko Lazarō tjihin nga n'ek'ien. ¹¹ At'aha ngat'aha Lazarō njkin nkjún xuta ts'asje t'axihin yjoho jóo. Tu sahá Jesu kis'ejihin.

B'i ts'ín jas'en Jesu nanki Jerusalen

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹² Nistjin xi ma ndyjuun ngáha nkjin nkjún xuta kint'é nga Jesu kj'uaí nanki Jerusalen, at'aha njkin maha xi j'aik'asje S'í Pascua. ¹³ As'ai incha jakj'á

tjiaha yá xkajén kò tsitju nga incha ngjikj'á niyá. B'i incha kitsú nga 'yún kinchja:

—¡Kats'ínk'ankiná Ntíaná! ¡Ntíaná nda kats'ínko xi nibáha ngajoho, xi Nda Reihí xuta Israel!

¹⁴ Nku ntí búrrú kusakúhu Jesu kò y'esún, xi nkú ts'ín tjít'a éhen Ntíaná:

¹⁵ Xuta Sion, najmi tu binkjun.

Chaso, ja nibá Nda Reinu nga tjísun nku ntí búrrú.

¹⁶ Kui ni xu'bi najmi kamankjihin já ni'yakuyáha nga tjuhun. Tunga askahán ni, nk'ie nga tsakúchji kjuachánkaha, nk'iehé j'áitsjehen já ni'yakuyáha nga b'a ts'ín tjít'a éhen Ntíaná nga kinchjanijmíyaha Jesu kò nga b'a kin'ehe.

¹⁷ Xuta xi tinchako Jesu nk'ie nga kinchjaha Lazaro aya tsjóo nga kits'ínkj'áya ngáha ra ngabayoo, kui xi incha kitsúya ni xi kkie. ¹⁸ Kui kjuaha nga nkjin nkjún xuta tsitjuhu nga ngjikj'á niyáha Jesu, at'aha kint'é kjuankjún xi kits'ín.

¹⁹ As'ai kinchjanijmíyaha já fariseo niu. B'i ngján b'i kitsúhu xinkjín:

—¿A tíyo? Najmi chumi nihi xi kama n'ée. Chase maruu. Ngayjee xuta títsjennkíhi ndo.

B'i ts'ín kitsúya títjun Jesu nga kuqyá

²⁰ Ta tjenjihin xuta k'ua xuta xi nchja griego xi ta incha j'ai nanki Jerusalen nga j'ai ts'intsjoho Ntíaná ajihin s'íu. ²¹ Kui xi j'aisehe Felipe xi nda Betsaida, nanki xi tjíñajihin ante Galilea, kò b'a kitsúhu:

—Ji nda ntia, mjeni nga chai Jesu.

²² As'ai Felipe ngji tsúyaha Andre kò nga joo ngji tsúya ngáha Jesu. ²³ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Ja kuichu chuba nga sakúchji kjuachánkaha Ntíhí Ndax'iun. ²⁴ Kjuaxi ni xi tixinnuu. Tsa najmi kujine t'anankiu nku xujmá tuniñu ko kuayá, tu nku s'ejña subahá. Tunga tsa kuayá, nk'iehé nga tsjá chan xi 'yún tse. ²⁵ Xi tjoho yjoho, kui xi tu sahá ndyja. Tunga xi najmi tjoho yjoho asunnteí, kui xi tu sahá kj'uatjo ko k'úejña tík'un sín. ²⁶ Tsa tjín xi títs'ínkjáinna nga an xi kama Nda Ntiaha, katsjennkina. Má kúatejña, ta yo k'úejña xi ts'ínkjáinna, ko Ntia Na'miu k'uasjenk'aha xuta xu'bo.

²⁷ 'Yún un tíbehe animana nd'ai. ¿Nkú xían? ¿A b'i xían: Ji Na'mi, n'ekj'a t'axínni kjuanima xu'bi nd'ai? Tunga kuihí xá jáihina. ²⁸ Tu sahá takúchji kjuachánkahi, Na'mi.

Nk'ie nga b'a kitsú Jesu, as'ai b'i kitsú nku nta xi nibaha nk'a ján:

—Ja tsakuchjá kjuachánkana ko ta kuakuchjíhí ngáhana.

²⁹ Nk'ie nga kint'é nto xuta xi tíncha yo, tjín xi b'a kitsú:

—Nku ch'on kjuaneya.

Ko k'ua xi b'a kitsú:

—Nku ntítsje kuanchjakoho.

³⁰ As'ai b'a kitsú Jesu:

—Najmi ngandana kuanu'yáha nto. Ngandanu ní b'a kamaha. ³¹ Nd'ai n'ekokjua asunnteí ko nd'ai kujich'onsje natsin ján xi tibatéxumaha asunnteí. ³² Ko nga chjúsintjen nk'ana t'anankiu, ts'ian nga nibak'únna ngayjee xuta xi tjín asuntee.

³³ B'a kitsú Jesu nga kitsúya xi nkú ts'ín kuayáha.

³⁴ As'ai b'a kitsú xuta:

—Tunga yaní ni xi tjt'a kjuatéxumoó, nga xi ts'ín nibá Ntíaná ngajohó k'úéjña sín. ¿Nkú ts'ín b'a túbixíhinni nga tjíhin nga chjúsíntjen nk'aha Ntíhí Ndax'íun? ¿Yá xi Ntíhí Ndax'ín xi túbixín?

³⁵ B'í kitsú Jesu:

—An nd'íu. Tū chuba nístjihín tíjñajin sanuu. Tíinimo nga tjíña sanuu nd'íu tū xi najmi kama jyunt'aihinnu. At'ahá xi tsú'ba má jyuun najmi be má fi. ³⁶ Nk'ie nga tíjñajinnuu xi nkúhu nd'í, n'e s'ejinnú tū xi kuinimahanu má ndzjeen.

B'a kitsú Jesu kó as'ai ngji t'axíhín xuto.

Kui ngat'ai xuta najmi kis'ejihín ra Jesu

³⁷ Ndaha tsa nkjin nkjún kjuankjún xi kits'ín Jesu nginkun xuta, tunga najmi kis'ejihín ra yáha kui. ³⁸ B'a kama tū xi tsitjusuhun én xi kitsú nda profeta Isaiá má nga b'a ts'ín y'é't'a:

Ji Ntía, ¿yá xi kis'ejihín én xi kichubai?

¿Yá xi kis'ejña chjihí nga'yúhún Ntíaná?

³⁹ Kui kjuaha nga najmi kama kis'ejihín ra xuta, at'ahá b'í tã ts'ín y'é't'a ya Isaiá éhen Ntíaná:

⁴⁰ Ntíaná y'échja tunkun xuta xu'bjí kó kits'ín ndjá animaha,

tū xi najmi skuehe kó tū xi najmi kamankjihín ra, tsa ts'ínk'óntjaiya animaha xi má nga ts'innkíhí xuta xu'bjí.

⁴¹ B'a kitsú Isaiá at'ahá kkie kjuachánkaha Jesu kó kinchjanímyaha.

⁴² Kó tã nkjin maha já tjíxá xi kis'ejihín Jesu, tunga najmi kits'ínkiehé yjohó at'ahá tsankjún já fariseo kó najmi mjehe nga kuich'onsje ajihín xuta sinagoga. ⁴³ B'a kits'ín at'ahá 'yún kama tsjo saha

nga s'ehe kjuachanka ajihin xuta nga nginkun Ntiana.

B'i ts'in kinchjanimiyaha yjoho Jesu

⁴⁴ Yún kinchja Jesu nga b'i kitsú:

—Xi s'ejihin an, najmi tu nku an tís'ejihin. Ta tís'ejihin xi kits'ín nibána. ⁴⁵ Xi tíbena, tibe xi kits'ín nibána. ⁴⁶ An nd'í xi j'ai ts'ín ndzjehen xuta asuntei, tu xi ngayjee xi s'ejihin ra an najmi k'úéntuhu má jyuun.

⁴⁷ 'Tsa tjin xi kuint'é én xi tinchja tunga najmi ts'íintjusuhún, najmi an kuasehe má ni xi nda ko má ni xi najmi nda xi kits'ín xuta xu'bo. At'aha najmi kui xóo jáihina. Jái ts'ink'anke níná xuta. ⁴⁸ Xi ts'ín t'axinna ko najmi ts'ínkjáihin én xi tinchja, tijná xi kuasehe má ni xi nda ko má ni xi najmi nda xi kits'ín. Én xi tinchja, kui xi k'uéjñanehe ni xi kanéhe xuta xu'bo nistjin xi fekuu.

⁴⁹ At'aha najmi kuenta ná tinchjahana. Kuenta ní Na'mi xi kits'ín nibána tinchjahana. Kui xi kitsjana kjuá má nihi xi tihin nga kinchja ko kuakuyá. ⁵⁰ Ko be nga kjuatexumaha ts'ínk'íentu tik'un sihin xuta. Kui kjuaha, xi nkú kitsúhuna Ntia Na'miu, b'a ts'ín tinchja.

13

B'i ts'in tsanéjnu Jesu sjai já ni'yakuyáha

¹ Chubaha ndyjahá nistjihin S'í Pascua ko be Jesu nga ja tibichú chubá nga k'uéjña asuntee nga ngjuai ngáha má tijná Ntia Na'miu. Tehente kits'intjo xuta xi ts'e xi tintu asuntee ko ngayjehe k'un kits'intjo. ² Kikjineko já ni'yakuyáha nichinehe s'íu, ko kui chubo ndanindoo ja

kab'ejñajin animaha Juda Iscariote ntíhi Simon nga ts'ínkjas'en Jesu. ³ Be Jesu nga Ntia Na'miu kits'ínkjas'en aya ntsja ngayjee ni xi tjín. Be nga má tjíña Ntíaná nibaha kō nga yō ngjuaise ngáha ra.

⁴ Kui b'a maha, nk'ie nga tjíntut'áha yámixō, as'ai tsisintjen Jesu, ts'asje najyun ndju xi yja kō jakj'á nku najyunxú nga y'ékjá ndayáha. ⁵ Jakj'á ntánijua, tsanéjnu sjai já ni'yakuyáha kō kits'ínxijnukōho najyunxú xi y'ékjá ndayáha. ⁶ Nk'ie nga tsichuk'úhūn Simon Pedro, b'a kitsú ndo:

—Ji Nda Ntia, ħnkú ts'ín ji kuanejnuhuni tsuká?

⁷ B'i kitsú Jesu:

—Nd'ai najmi yai ni xi títs'ian tunga askahán ni kamankjihin.

⁸ B'ahá ta kitsú ngáha Pedro:

—Ndaha tsa mí yjehe najmi kuanejnu tsuká.

B'i kitsú Jesu:

—Tsa najmi kuanejná tsukui, najmi ta xuta xi ts'an kamahani.

⁹ As'ai b'a kitsú Simon Pedro:

—Ji Nda Ntia, najmi tu suba tsuká xi tanejnu ma. Ta tanejnu ntsa kō nintaká.

¹⁰ B'i kitsú Jesu:

—Xi as'ai kabinguyahá tu tsukuhú machjéhen nga kfejnú, at'ahá je yje. Jun bi ja jo, tunga najmi ngatentenu.

¹¹ At'ahá be Jesu yá xi ts'ínkjas'ehen, kui nga: “Najmi ngatentoō xi jo”, kitsúhu.

¹² Nk'ie nga ja kamaha nga tsanéjnu sjai já ni'yakuyáha, as'ai kingja ngáha najyun ndjuhu, y'ejñat'a yámixō kō b'i kitsú:

—ħA mankjinnūu ni xi kuats'inkonūu? ¹³ Jun xi 'minú Nda Maestru kō Nda Ntia. Kō tjínnūu

kixi nga b'a bixinnú, at'aha b'a tjín kjáíhin. ¹⁴ Kui b'a maha, tsa an xi kuakanejnúhuna tsuku, nga an xi Nda Maestrunuu ko Nda Ntjanuu, kui nga ko jun tjíhin nga kuanejnuhunu tsuku xinkiu. ¹⁵ Ja kuak'iejná chubayanuu tu xi b'a n'ehenu xi nkú kuats'innuu. ¹⁶ Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Ndaha nku nda musu najmi 'yún nk'a tjen nga nda ntiaha. Ko nku nda xi s'exá najmi 'yún nk'a tjen nga xi b'exáha. ¹⁷ Tsa tímankjinnuu ni xi tíxian ko ta n'etjusun, á b'a nda tjíhin ts'ajun.

¹⁸ 'Najmi nga tentoo b'a tíxinnuu. An be yá xi j'ajján. Tunga tjíhín ni nga kuitjusun éhen Ntjáná xi b'a ts'ín tjit'a: "Xi kjinekona niñu, kui xi ja kama nda kontrana." ¹⁹ Nd'ai b'a tíxinnuu kintehe ni nga kuitjusun ni xi tjíhin nga kama, tu xi nk'ie nga b'a kamoó s'ejihinnuu nga an xi tu b'a ts'ín tíjñaná. ²⁰ Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Xi ts'íinkjáíhin xuta xi ts'inkjá, kui xi an títs'íinkjáinna. Ko xi ts'íinkjáinna, kui xi títs'íinkjáíhin xi kits'ín nibána.

B'i ts'ín kitsúya Jesu nga Juda Iscariote ts'íinkjas'ehen

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

²¹ As'ai xí ts'atséhé animaha Jesu ko b'i kitsú:

—Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Tíjñajinnuu nku xi ts'íinkjas'enna.

²² As'ai b'i ngján incha tsase'a xinkjín já ni'yakuyóo, at'aha najmi be yá xi títsu Jesu. ²³ Yo tíjñat'a tiñaha Jesu nda ni'yakuyá xi 'yún tjoho nga tíjñat'akoho yámixó. ²⁴ Kui nga jyukj'i Simon Pedro kingjásjaiya sehen ra nda ni'yakuyá xu'bo nga ngjuásjaiyaha Jesu yá xi títsu. ²⁵ As'ai nda ni'yakuyóo 'yún ngjik'ún saha Jesu ko b'i kitsú:

—Ji Nda Ntia, zyá xi b'a ts'ííun?

²⁶ B'i kitsú Jesu:

—Xi ts'ink'anchihí ninkuan ko tsjaha, kui xi b'a ts'ííun.

As'ai kits'ínk'anchi ninkuon ko Juda Iscariote kitsjáha, kui xi ntíhi Simon. ²⁷ Nk'ie nga kik'aihi Juda ninkuon, jas'enjihin ndanindoo. As'ai b'i kitsúhu Jesu ndo:

—Kitsa n'eí ni xi n'eí.

²⁸ Tunga ndahá nku xi tjíntut'á yámixo najmi kamankjihin á b'a kitsúhu ra. ²⁹ Tjin xi kits'ínnkink'un nga b'a kitsú nga tjihin nga k'uatse Juda ni xi machjén s'íu ko a ra nga tsjáha toon xuta x'an, at'aha Juda f'átjo toon. ³⁰ Nk'ie nga kik'aihi ninkuon Juda, tjen'yún tsitjusjehé natsiun. Ja jyun kui chubo.

Kui kjuatéxuma tsetse xu'bi'y'éña Jesu

³¹ Nk'ie nga ja ngji Juda, b'a kitsú Jesu:

—Nd'ai sakúchji kjuachánkaha Ntíhi Ndax'iun, ko ni xi ts'íín Ntíhi Ndax'iun kuakúchji kjuachánkaha Ntíaná. ³² Ko tsa Ntíhi Ndax'iun kuakúchji kjuachánkaha Ntíaná, b'a ta ts'ín Ntíaná kuakúchji kjuachánkaha Ntíu. Ja ma ma b'a kamo. ³³ Jun ntína, tu kutjuhú tíjñajin sanuu. Kuinchísjainú tunga má nga kfián najmi kama kuankíun. B'a ta tíxinnuu nd'ai xi nkú nga ta kixihin xuta xingisoo.

³⁴ Tsjanuu nku kjuatéxuma tsetse: N'etjój xinkiu. Xi nkú nga ts'ín tjona jun, b'a ta ts'ín n'etjój xinkiu.

³⁵ B'a ts'ín skuehe ngayjee xuta nga jun xi já ni'yakuyána, tsa n'etjój xinkiu.

B'i ts'ín kitsúya títjun Jesu nga Pedro b'a kuitsu nga najmi behe

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶ B'a kitsú Simon Pedro:

—Ji Nda Ntia, ¿má xi tjehen k'úín?

B'i kitsú Jesu:

—Najmi kama tsjénkiní nd'ai má nga kfíán, tunga askahán ni tsjénkiní.

³⁷ B'ahá ta kitsú ngáha Pedro:

—Ji Nda Ntia, ¿á najmi kama tsjénkihi ra nd'ai? Tjínkuhu k'an nga kuayántjaihi ra.

³⁸ B'i kitsú Jesu:

—¿A tjínkuhu k'uin nga kuayántjaihiní? Kjuaxi ni xi tíxihin. Kintehe ni nga kjintá xanto b'a kuixín nga najmi yaní jan niyá tjíhin.

14

B'i ts'ín kitsúya Jesu nga ngjuaise ngáha ra Ntia Na'miu

¹ B'i ta kitsú ya Jesu:

—Najmi tu fantaha ruu yjonuu. N'e s'ejiun Ntjaná ko kas'ejinnuu an. ² Ni'yaha Na'mina tjín nkjún ante. Tsa najmi kjuaxi, ja ra nd'ai kixinyahanuu kai. Kfín k'uendánuu ante. ³ Tsa kfín k'uendánuu ante, as'ai kjúáikj'a ngáhanuu tu xi ta yo kuintsubahanu má nga kúátejña. ⁴ Yo niyá xi fi má nga kfíán.

⁵ B'a kitsú Toma:

—Ji Nda Ntia, najmi yai má k'úín. ¿Nkú n'e chahanj niyóo?

⁶ B'i kitsú Jesu:

—An niyá xi fi má tíjña Ntía Na'miu, an bakuyá én xi naxu kō an tsja kjuatík'un. Ndaha nku najmi kuichúsehe Ntía Na'miu tsa najmi an. ⁷ Tsa yanú, tã chà ruu Na'mina. Kō nd'ai tích'atuts'ihin ruu nga tíyo kō tunkun tíyakohonu.

⁸ B'a kitsú Felipe:

—Ji Nda Ntía, takúchjini Ntía Na'miu kō s'enkuni.

⁹ B'i kitsú Jesu:

—Ji Felipe, ja nd'ai tíjñajihinnuu. ¿A tu yje najmi kjehé yaní? Xi tíbena tã tíbe Ntía Na'miu. ¿Á: “takúchjini Ntía Na'miu” túbixíhinni? ¹⁰ ¿A najmi s'ejihín ri nga an xi tíjñajihin Ntía Na'miu kō Ntía Na'miu tíjñajinna? Én xi tínchjakonuu najmi kuentaṅa tínchjahana. Na'mi xi tíjñajinna, kui xi títs'ín ni xi ts'e. ¹¹ N'e s'ejiun nga an tíjñajihin Ntía Na'miu kō nga kui tíjñajinna. Tsa najmi s'ejinuu éna, ndaha tsa tu ni xi kits'ian n'e s'ejiun.

¹² 'Kjuaxi ni xi tíxinnuu. Xi s'ejihin an tã kui nihi xi ts'ín xi nkúhu xi títs'ian. Kō 'yún chánka sa ni xi ts'ín xuta xu'bo, at'aha an tífia má tíjña Ntía Na'miu. ¹³ Ngayjee ni xi kuinchíhuu Na'miu ngajona, tsjanuu. B'a ts'ín an xi Ntíu kuakuchihina kjuachánkaha Ntía Na'miu. ¹⁴ Ts'ian ni xi kuinchúhuu ngajona.

B'i ts'ín kitsúya Jesu nga ts'ín nibá Espirituhu Ntíaná

¹⁵ 'Tsa tjonuu an, n'etjusun kjuatéxumana.

¹⁶ Kuankihí Ntía Na'miu, kō tsjánuu kj'ai xi tã kuasinkonuu kō xi k'úéjñajin sinnuu. ¹⁷ Kui xi Espiritu xi kuakúchji ni xi naxu. Xuta xi najmi be Ntíaná najmi kama ts'ínkjálhín, at'aha najmi ma

chjih_i k_o najmi be yáha. Tunga máha jun, ja yo yáha, at'aha_h kui xi tijnajinnu_u k_o k'úéjñajinnu_u.

¹⁸ Najmi k'uentú masennu_u. Kjúáise ngáhanu_u.

¹⁹ Sa kutju najmi ta skuehena xuta_a, tunga máha jun, chanú. At'aha tijná tik'an, kui nga ta kuintsuba_a tik'uhunnu. ²⁰ Nk'ie nga b'a kamo_o, cho_o nga an tijnajihin Na'mina_a k_o jun tintsujinnú k_o an tijnajinnu_u. ²¹ Xi kj'uatjo kjuatexumana_a k_o ts'íintjusun, kui xi tjoh_o an. K_o xi ts'íintjona, Na'mina_a ta ts'íintjoh_o k_o an ts'intjá k_o kuakuchjih_i yjona.

²² As'ai kinchja Juda, tunga najmi Juda Iscariotehé:

—Ji Nda Ntia, ¿nkú tjihin ra nga tu jin kuakúchjihini yjohi k_o nga najmi kuakúchjih_i yjohi xuta xi k'oo?

²³ B'i kitsú Jesu:

—Xi tjoh_o an, kui xi ts'íintjusun éna. Na'mina ts'íintjoh_o xuta xu'bo, k_o Na'mina_a k_o an kjúáiseih_i nga kuintsu_ak_o tehentei. ²⁴ Tunga xi najmi tjoh_o an, najmi ts'íintjusun éna. Én xi tínu'yó, najmi an ts'an. Ts'e Na'mi xi kits'in nibána.

²⁵ B'i tíxinnu nk'ie nga tijnajin sanu_u. ²⁶ Tunga Ntia Na'miu ts'ín nibá Espiritu Santo ngajona. Kui xi kuasinkonu_u. Kuakúya yjenu_u k_o ts'ínkj'áitsjen yjenu_u ni xi kixinnu_u.

²⁷ Tib'ejñanu kjuajyu. Kjuajyuna títsjanu_u. Najmi b'a ts'in tsja xi nkú ts'in tsjá asuntei. Najmi tu fantaha ruu yjonu_u k_o najmi tu binkjun. ²⁸ Ja kuanu'yó nga b'a kuaxinnu_u nga kfían k_o kjúáise ngáhanu_u. Tsa kjuaxi nga tjonu_u an, ta tsjo kamanu_u nga kfían má tijná Ntia Na'miu, at'aha

'yún chánka sa Ntĩa Na'miu nga an. ²⁹ Nd'ai b'a tíxinnuu kintehe ni nga kuitjusun ni xi tjiin nga kama tu xi s'ejihinnuu nk'ie nga b'a kamo.

³⁰ 'Najmi ta tse kuinchjako sahanuu, at'aha kj'uai xi tibatéxumaha asunnte. Najmi tjiin nga'yún tsa kui xi ts'ín nganana. ³¹ Tunga tjiin ni nga b'a kama, tu xi kamankjihin ra asunnte nga tjona Ntĩa Na'miu ko nga tits'intjusan xi nkú kitsúna. Tisintjoon ko tjián.

15

B'i ts'in kits'inchjén Jesu yá tuntsjajé ko tjiaha nga tsakúya

¹ 21 'An tuts'in yá tuntsjajé xi nda, ko Na'mina xi ts'e yá tuntsjajé. ² Ngayjee tjia xi tjinna xi najmi tsjá tu, batet'a. Ko ngayjee tjia xi tsjá tu, ts'in chuhun tu xi 'yún ngjua saha ra. ³ Ngat'a ts'ajun, én xi tsakuyanuu kits'inchjén Na'mina nga kits'in chunnu. ⁴ Tintsubajinnú ko an kúátejñajinnuu. Nku tjia najmi ma tsjá suba tu tsa najmi tjit'a yáha. B'a ta ts'in najmi k'uo tu tsa najmi kuintsubajinnú.

⁵ 'An tuts'in yá tuntsjajé ko jun tjiaha. Xi tijnajinna ko an tijnajihin, kui xi 'yún tsjá tu. At'aha tsa najmi tjián, najmi chumi nihi xi kama n'oo. ⁶ Xi najmi k'úejñajinna ngjuaiya natsin ján xi nkúhu tjia xi tit'áha yá tuntsjajé. Yo xi ko s'entukú ko n'ekj'ajin ajin nd'íu nga kuiti.

⁷ 'Tsa kuintsubajinnú ko tsa éna k'úejñajinnuu, tinchú tu mí ni xi mjehénuu ko k'uainuu. ⁸ Kui ni xu'bi xi kuakúchji kjuachánkaha Na'mina, nga 'yún k'uo tu ko nga xuta ni'yakuyána kamo. ⁹ Xi nkú ts'in tjoho an Ntĩa Na'miu, b'a ta ts'in tjona jun.

Tintsu**ba**jin sahanu kjuatjona. ¹⁰ Tsa n'etjusun kjuatéxumana, tu nkú kuitsu**ba**jinnú kjuatjona, xi nkú ts'ín títs'intjusan kjuatéxumaha Na'mina ko tu nkú tíjñajinná kjuatjoho.

¹¹ 'B'a tíxinnuu tu xi tsjo k'úéhenuu xi nkú ts'ín tsjo tjinna. Nk'ie nga b'a n'oo, b'ihí ts'ín nga tsjo k'úénuu. ¹² Kui kjuatéxumana xu'bi: B'i ngján n'etjò xinkju xi nkú ts'ín tjona jun. ¹³ Kui xu'bi kjuatjo xi 'yún chánka xi tíjña, tsa tjín xi kuayántjaihi xinkjín. ¹⁴ Jun xi xuta xinkjían tsa n'etjusun kjuatéxuma xi títsjanuu. ¹⁵ Najmi ta já musu tíxihinnuu, at'aha já musu najmi be ni xi ts'ín nda ntiaha. Tunga xuta xinkjiahán tíxinnuu, at'aha tíb'ejñá chjinuu ngayjee ni xi kitsúna Na'mina.

¹⁶ 'Najmi jun xi kichj'ajinnú. An ní xi j'ajinnuu ko kitsja xánuu nga kuankiún ko k'uo tu. 'Yún tse kuichúkjuaha tunuu. Kui kjuaha nga tsjáhanuu Ntja Na'miu tu mí nihí ni xi kuinchíhuu ngajona. ¹⁷ Kui kjuatéxumana xu'bi: B'i ngján n'etjò xinkju.

B'i ts'ín kitsúya Jesu nga n'e uncha já ni'yakuyáha

¹⁸ 'Tsa ts'ín unkienuu xuta asuntee, n'ekj'áitsjon nga an tjun kits'ín unkiena. ¹⁹ Tsa asuntei ts'enuu, ts'íintjonuu xuta asuntei xi nkú ts'ín tjoho xinkjín. Tunga najmi asunteihí ts'enuu, at'aha an j'ajinnuu ajihin xuta xi tjín asuntei. Kui kjuaha nga ts'ín unkiehenuu.

²⁰ 'T'ejin tak'un én xi kuaxinnuu, nga nku nda musu najmi 'yún nk'a tjen nga nda ntiaha. Tsa tjennki unkiena xuta, ko ta jun tsjennki unkienuu. Ko tsa títs'intjusun éna, ta ts'íintjusun énnuu. ²¹ Ngayjee ni xu'bi ts'ínkonuu xuta tu ngat'ana, at'aha najmi incha be xi kits'ín nibána.

22 'Tsa najmi jái nchjaka xuta xu'bo, najmi s'ehe ra je. Tunga nd'ai najmi ta tjin nkú ts'in kuasinkoho yjoho ngat'aha ngatitsun xi tjincha ts'in. 23 Xi unkiena ta unkie Na'mina. 24 Ni xi ndaha nku najmi kjee ch'aha ts'in kits'ian ajihin xuta xu'bo. Tsa najmi b'a kits'ian, najmi s'ehe ra je. Tunga ndaha tsa incha kkie ni xi kits'ian, tu nkú incha kits'in unkiehena Na'mina ko an. 25 B'a kama tu xi tsitjusahun ni xi tjit'a xujun kjuatexumaha xuta xu'bo má nga b'a titsu: "Chuba incha kits'in unkiehena."

26 'Tunga kjuahí xi kuasinkonuu, xi ts'in nibasenuu nk'ie nga tijnaka Na'miu. Má tijná Na'miu nibaha. Kui xi Espiritu Santo xi kuakúhji ni xi naxu. Kui kuinchjanijmíyahana. 27 Jun bi ta chubanijmíyahanú, at'aha santaha nkúhu nga tuts'ihin ni tintsubakonú.

16

1 'Tixinyanuu ni xu'bi tu xi najmi n'endyjajihin ruu yjonuu. 2 At'aha kuich'onsjenuu ajihin xuta sinagoga. Kuichú chuba nk'ie nga tu yaha ni xi ts'ink'iennuu, b'a kamaha nk'ie nga sasihin Ntiana nk'ie nga b'a ts'innuu. 3 B'a ts'innuu xuta at'aha najmi beni, ta ndaha Na'miu ko ta ndaha an. 4 Tixinyanuu nga b'a kama tu xi nk'ie nga kuichúhu chubo kjuaitsehennuu nga b'a kixinnuu.

B'i ts'in kitsúya Jesu ni xi ts'in Espiritu Santo

'Najmi kixinyanuu ni xu'bi nga tuts'ihin ni at'aha an tijnajin sanuu. 5 Tunga nd'ai tífia má tijná xi kits'in nibána. Jun najmi tichasjayanú má kfián. 6 Tu sa ní tí'be nusin nusinnuu at'aha b'a tixinnuu. 7 Tunga kjuaxihí ni xi tixinnuu. Tu sahá

ngandanuu nga kfián. At'aha tsa najmi kfián, najmi kj'uaí xi kuasinkonuu. Tunga tsa kfián, kui xi ts'in nibásenuu.

⁸ 'Nk'ie nga kj'uaí, ts'íin nga kamankjihin xuta xi tjín asunnteí nga ngatitsun tjíhin, kō nga an kits'ian ni xi naxu nginkun Ntíaná, kō nga Ntíaná kuasehe ni xi nda kō ni xi najmi nda kits'ín xuta.

⁹ Kamankjihin xuta nga ngatitsun tjíhin, at'aha najmi s'ejihin an. ¹⁰ Kamankjihin nga naxu kits'ian, at'aha tífia má tíña Na'miu. Najmi ta chahanú.

¹¹ Kō kamankjihin nga Ntíaná kuasehe ni xi nda kō ni xi najmi nda kits'ín, at'aha ja kis'enéhe ni xi kanéhe xi batéxumaha asunnteí.

¹² 'Tjín nkjún sana ni xi xinyanuu tunga najmi kamakjinnuu nd'ai. ¹³ Nk'ie ní kj'uaí Espiritu xi b'éña chji ni xi naxu tjín, kui xi kuakúyanuu ngayjee ni xi naxu tjín. At'aha najmi kuentaḥa kuinchja. Ni xi kuint'é ní, kui ní nihi xi kuinchja. Kō ta kuitsuyanuu ni xi kama askahan.

¹⁴ 'Kui xi ts'íin nga kamakjinnuu ni xi títs'ian. B'a ts'ín k'uéña chjihi kjuachánkana. ¹⁵ Ngayjee ni xi y'aha ra Ntia Na'miu, kō ta an y'ahana. Kui kjuaha nga b'a tíxihinnuu nga Espiritu ts'íin nga kamakjinnuu ni xi títs'ian.

B'i ts'ín kitsúyaha Jesu já ni'yakuyáha nga ngjuai

¹⁶ 'Sa kutju najmi ta chahanú, kō sa kutju chá ngáhanú. At'aha má tíña Na'miu kfián.

¹⁷ As'ai k'ua já ni'yakuyáha b'i ngján kingjásjaiyaha xinkjín:

—¿Nkú tsuhu ra niu? B'a títsuná: “Sa kutju najmi ta chahanú kō sa kutju chá ngáhanú.” Kō ta b'a títsu: “At'aha má tíña Na'miu kfián.” ¹⁸ ¿Nkú tsuhu

ra é_n xi tsu: “sa kutju”? Najmi mankjinná ni xi tínchjakóná.

¹⁹ Kamankjihin Jesu nga mjehe já ni'yakuyóo ngjuásjaiyaha nkú tsuhū ra niū kō b'a kitsú:

—Ja b'a kuaxinnūu nga sa kutju najmi ta chahanú kō sa kutju cha ngáhanú. ¿A kui nihi xi tichubanijmíyakohonu xinkiu? ²⁰ Kjuaxi ni xi tixinnūu. Ch'íú kō k'úé nusin nusinnūu, tunga xuta xi najmi be Ntíaná bi s'ehe kjuatsjo. Ndaha tsa k'úé nusin nusinnūu, tunga askahán ni kjuatsjo kama ngáha kjuanusinnūu.

²¹ Xi nkúhu nku tachjuún xi tsihin nku ntí, s'ehe kjuaba at'aha ja kuichu chubaha. Tunga nk'ie nga ja kuatsin ntíu, najmi ta f'áítsjehen ra kjuanimó, at'aha tsjo maha nga nku ntí s'ejñaha. ²² B'a ta ts'in tíma nusinnūu nd'ai, tunga nibasehé ngáhanūu. Tsjo k'úé ngáha ra animanūu kō najmi ch'a xi kama kjé'anūu kjuatsjonūu.

²³ 'Kui nistjiun ndaha nku ni najmi ta chasjaiyahanú. Kjuaxi ni xi tixinnūu. Tsjánūu Ntía Na'miu tu mí nihí ni xi kuinchíhuu ngajona. ²⁴ Santaha nd'ai ndaha nku ni najmi kjee binchiu ngajona, tunga nd'ai tinchíú kō n'ekjóhōon tu xi 'yún s'ehenuu kjuatsjo.

²⁵ Tíb'ejñá chubayanūu nd'ai tunga kuichúhú chubá nk'ie nga najmi ta k'uejñá chubayahanūu. K'uejñá chji sisinnūu Ntía Na'miu. ²⁶ Kui nistjiun kuinchíú ni xi mjenuu ngajona. Najmi kamachjén tsa an kuankintjáiñūu nginkun Ntía Na'miu. ²⁷ Kui xi ta tjohō jun, at'aha tjonūu an kō s'ejinnūu nga má tíña Ntíaná nibahana. ²⁸ Má tíña Ntía

Ná'miú nibahana ko jáa asunntej. K'uejña ngáhana asunntej ko kfinse ngáha ra Ntia Ná'miú.

²⁹ B'a incha kitsú já ni'yakuyáha:

—Nd'ai tíchubako kixi kixini. Najmi túb'ejña chubayani. ³⁰ Tímankjinni nd'ai nga yai ngayjee ni xi tjín ko najmi machjén tsa tjín xi ngjuásjaiyahi. Kui kjuaha nga s'ejihinni nga má tjña Ntianá nibahani.

³¹ B'i kitsú Jesu:

—¿A s'ejinuu nd'ai? ³² Tunga kuichúhú chuba ko ja kuichu chubo nd'ai nk'ie nga nkúnkú kuankín t'axiún nga saténdzjoyo ko k'úejña subanú. Tunga najmi tíjña subaná, at'aha Ntia Ná'miú tíjnakona. ³³ Tíxinyanuu ni xu'bi tu xi s'ehenuu kjuajyuna. Un skuenuu asunntej, tunga tsjohó kat'enuu at'aha an ja kits'in nganaha asunntej.

17

B'i ts'in kinchjantjai Jesu já ni'yakuyáha

¹ Nk'ie nga ja kamaha Jesu nga b'a kitsú, as'ai tsasenjinki nk'a ján ko kinchjako Ntianá nga b'i kitsú:

—Ji Ná'mi, ja kuichu chuba. Takúchji kjuachánkaha Ntíhi tu xi ko kui Ntíhi kuakúchjahi kjuachánkahi. ² At'aha kik'ai xáhi xi má nga kuatéxumaha ngayjee xuta, tu xi ts'ínk'íentu tík'un síhin ngayjee xi ji kik'aihi. ³ Nga k'úentu tík'un sín xuta, kui xi tsuhu ra nga skuéhi ji xi Ntia nku tutuu ko nga skuena an Jesucristo xi kin'e nibái.

⁴ 'Ja tsakuchjá kjuachánkahi asunntej nga kits'intjusan xá xi kik'ainí. ⁵ Nd'ai Ná'mi, takúchji kjuachánkana nginkuin, kjuachánka xi tu b'a ts'in

jahá tǐjñana nginkuin kintehe ni nga kis'ejña asuntei.

⁶ 'Ja y'ejña chjih xuta yáha ji, xuta xi kik'ainí ajihin xuta xi tǐn asuntei. Ji ts'i xuta xu'bi ko kik'ainí, ko kits'íntjusun éhin. ⁷ Mankjihin nd'ai nga ngayjee ni xi kik'ainí má tinchin nibáha. ⁸ At'aha én xi kik'ainí, kixinyaha xuta xu'bi. Kits'ínkjáihin ko kamankjihin nga kjuaxi nga má tinchin nibahana. S'ejihin nga ji kin'e nibání.

⁹ Tíbankintjáihi xutai. Najmi tǐbankintjáihi xuta asuntei. Tǐbankintja xuta xi kik'ainí at'aha ji ts'i. ¹⁰ Ngayjee xuta xi ts'an ji ta ts'i, ko xi ts'i an ta ts'an. Tíma chji kjuachánkana ajihin xuta xu'bi.

¹¹ 'An kfíán má tinchin, tunga kui k'úentu sa asuntei. Tsje ní ji, Na'mi. Nga'yíhin chúnkoho ri xuta xu'bi xi kik'ainí tu xi nkuhú incha kamaha xi nkúhu ñá. ¹² Nk'ie nga tsátejñajihin xuta xu'bi asuntei, kikunkoho ra nga'yíhin ko tsasehe. Nda ha nku najmi kindyja. Tu nku sahá xi tjeheñ ra nga ndyja, kui xi kindyja tu xi kuitjusuhun ni xi tǐt'a xujun éhin.

¹³ 'Tunga nd'ai má tinchin tífia. Tíxinya ni xu'bi nk'ie nga tǐjña sa asuntei tu xi s'ejñajin kikjihin ra kjuatsjona xuta xu'bi. ¹⁴ An kixinyaha éhin, ko xuta asuntei kits'ín unkiehe at'aha najmi asuntei antehe xi nkú ts'ín najmi asuntei antena. ¹⁵ Najmi tǐbankihi nga kuich'onsjei asuntei, tunga chjúxin t'axíhin ri ni xi ch'onk'uun. ¹⁶ Najmi asuntei antehe xi nkú ts'ín najmi asuntei antena. ¹⁷ Éhin bakúya ni xi naxu tǐn. N'ei nga katumankjihin xuta xu'bi ni xi naxu, tu xi kats'ínkjas'ehen ri yjoho nga ts'ín ni xi mjehi. ¹⁸ Xi

nkú ts'ín kin'e nibání asunntej, b'a ts'ín títs'inkjiá xuta xu'bi asunntej. ¹⁹ Ngandaha xuta xu'bi títsjaha yjona nga ts'ian ni xi mjehi, tú xi ko ta kui kamaha ra ts'íinkjas'eheh ri yjoho nk'ie nga kamankjihin ni xi naxu tjin.

²⁰ 'Najmi tú nku xuta xu'bi tíbankintja. Ta tíbankintjá xi s'ejihin an nk'ie nga kuint'é én xi kuitsuya xuta xu'bi, ²¹ tú xi nkuhú kamaha ngay-jee. Xi nkú ts'ín tinchunjinní ko an tíjñajihin, Na'mi, b'a ta ts'ín nkuhú katumajinná xuta xu'bi, tú xi s'ejihin ra xuta asunntej nga ji kin'e nibání. ²² Kitsjaha xuta xu'bi kjuachánka xi kik'ainí tú xi nkuhú kamaha xi nkú ts'ín nkuhú mahaná. ²³ An tíjñajihin xuta xu'bi ko ji tinchunjinní tú xi b'a ts'ín nkuhú kuichú maha. B'a ts'ín xuta asunntej kamankjihin ra nga ji kin'e nibání ko nga tjohi xuta xu'bi xi nkú ts'ín tjohi an.

²⁴ 'Ji Na'mi, mjena nga k'úéntukona xuta xi kik'ainí má nga kúatejña, tú xi skuēhe kjuachánkana xi kik'ainí at'aha kin'etjóní kintehe ni nga kamanda asunntej. ²⁵ Ji Na'mi xi naxu n'ekoi xuta, xuta asunntej najmi behi. Tunga máha an, behe ko ta xuta xu'bi be nga ji kin'e nibání. ²⁶ Y'ejná chjihí xuta xu'bi yáha ji ko tú nku k'uejña chjihí saha, tú xi kamaha ra ts'íintjoho xuta xinkjin xi nkú ts'ín tjohi an. B'a ts'ín kúatejñajihin ra.

18

B'i ts'ín j'aichj'anijé Jesu

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

¹ Nk'ie nga ja kamaha nga kinchjako Ntiana Jesu, as'ai tsitjuko ja ni'yakuyáha. Incha ngji

ngabantá ntáxunká Cedron kō jas'en nku ante má tǐntje yá tu. ² Judá xi títs'ínkjas'eheñ ta be ante xu'bo, at'aha nkjin niyá kama ñjako Jesu já ni'yakuyáha yo. ³ Kui nga Judá j'aikoho já jun kō chuba já xi kunntá ninku xi kits'ín nibá já na'mi k'aku kō já fariseo. Kui xi incha y'a nd'í kō kicha. ⁴ Ja be Jesu ngayjee ni xi kamaha kō tsasinjña títjun nga b'í kitsúhu jóo:

—¿Yá xi tǐbinchisjó?

⁵ B'a incha kitsú jóo:

—Jesu, nda xi nibáha Nazaret.

—Ahán niu —kitsú Jesu.

Ta kabasinjñajihñ jóo Judá xi títs'ínkjas'eheñ. ⁶ Nk'ie nga b'a kitsú Jesu: “Ahán niu”, incha ngjinji astun jóo kō tsixuntu. ⁷ As'ai Jesu ta kingjásjayahá ngáha ra:

—¿Yá xi tǐbinchisjó?

B'a incha kitsú jóo:

—Jesu, nda xi nibáha Nazaret.

⁸ B'í kitsú Jesu:

—Ja b'a kuaxinnu nga ahán niu. Tsa an xi tǐbinchisjáínú, tjeheñnto nga katji já xu'bi.

⁹ B'a kama tu xi tsitjusuhun én xi kinchja Jesu nga kinchjako Ntjáná nk'ie nga b'a kitsú: “Na'mi, xuta xi kik'ainí, ndaha nku najmi kits'inndyja.”

¹⁰ As'ai ts'asje kicha xi y'a Simon Pedro kō kingjáha nga tsatet'a tjabaxíñju kixi nda xi 'mi Malco, xi nda musuhu nda na'mi títjuun. ¹¹ Tunga b'ihí kitsúhu Jesu Pedro:

—Tjaya ngáhani kichahi tjabaxíhñ. Tsa Ntia Na'miu títsjana kjuanima xu'bi, ¿a najmi tjihín ni nga un skuena?

¹² As'ai já juun ko nda jun k'akuhu ko já xi kunntá ninku incha jakj'ánijé Jesu nga y'é't'a'yún.
¹³ Títjun ngjiko ni'yaha Ana, na'mi nchí'yaha Caifa, xi tjihin nda na'mi títjun nú xu'bo. ¹⁴ Kui Caifa xi tsinchá'a já judio k'aku nga b'a kitsú nga tu sahá nda tjin tsa nku nda kuayántjai ngandaha ngayjee xuta.

*B'i ts'in kitsúya Pedro nga najmi be Jesu
 (Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)*

¹⁵ Simon Pedro ko kj'ai sa nda ni'yakuyá incha kitsjennkíhi Jesu. Nda ni'yakuyá xu'bi behe nda na'mi títjuun ko jas'enko Jesu natsin ni'yaha nda na'mi títjuun. ¹⁶ Tunga máha Pedro, tsasinjña natsiun má tjen ankjuo. Kui nga as'ai tsitjuhu nda ni'yakuyá xi behe ra nda na'mi títjuun ko kinchako na xi tíkunntá ankjuo nga kits'ínkjas'en Pedro. ¹⁷ As'ai kingjásjaiya na xi tíkunntá ankjuo:

—¿A najmi kohó ji xi ta chá ni'yakuyáha chá xu'bo?

—Najmi an —kitsú Pedro.

¹⁸ Nch'an kui nistjuun. Kui nga já musu ko já xi kunntáha ninku tinchá ts'ínsut'áha yjoho t'a nd'í xi kats'ín'yún. Pedro ta síjñajihin nga tít'sínsut'á yjoho.

B'i ts'in kin'ekokjua Jesu nginkun nda na'mi títjuun

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

¹⁹ As'ai nda na'mi títjuun kingjásjaiyaha Jesu yaha já ni'yakuyáha ko mí nihi xi bakúya. ²⁰ B'i kitsú Jesu:

—Kinchja chji chja nginkun ngayjee xuta. Tehente tsakuyá ni'ya sinagoga ko natsihin ninku

má nga ma ñjakú ngayjee xuta judio. Ndaha nku ni najmi kinchja 'ma. ²¹ ¿Á an tíchasjaiyahaní? Chasjaiyaihi xuta xi kint'é ni xi kinchja. Kui xi be ni xi kinchja.

²² Nk'ie nga b'a kitsú Jesu, as'ai kik'onjihin nku nda xi kunntá ninku ko b'a kitsúhu:

—¿Á b'a n'e tíchubakohoni nda na'mi títjuun?

²³ B'i kitsú Jesu:

—Tsa ch'on kuaxian, t'inyaní má én ch'on tsuhu xi kuanchja. Tunga tsa b'a tjin ni xi kuaxian, ¿á kuakich'onjihinni?

²⁴ As'ai Ana kits'ínkji Jesu nginkun Caifa xi nda na'mi títjun nga tjin'yún ts'ihin ra.

B'i ts'ín Pedro b'ahá ta kitsú ngáha nga najmi be Jesu

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

²⁵ Máha Simon Pedro, kabasinjña sa nga títs'ínsut'á yjoho t'a nd'íu. As'ai kichasjaiyaha:

—¿A najmi kohó ji xi ta nku nda ni'yakuyáha ndo?

Tunga najmi kits'ínkiehé yjoho Pedro. B'a kitsú:

—Najmi an niu.

²⁶ Nku nda musuhu nda na'mi títjuun xi xinkjin maha nda xi Pedro tsatet'a tjabaxinñju, kui xi ta kingjásjaiyaha:

—¿A najmi kuakiehé ra nga ko ji kabisinjñakoi ndo ján má tjintje yá tuu?

²⁷ Tunga b'ahá ta kitsú ngáha Pedro nga najmi be Jesu. Ko ta kuihi chubo kikjintá nku xanta.

B'i ts'ín kin'ekokjua Jesu nginkun nda títjun Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5, 13-25)

28 As'ai tsitjukohō jōo Jesu ni'yaha Caifa nga ngjikohō ni'ya pretoriō, má nga ts'ín kjuā nda tíjūn Romā. Ja tifi ma sen niu kō najmi incha jas'en jōo ni'ya pretoriō, at'aha tsa kjuas'en nku ni'ya xi najmi xuta judiō ts'e, tsuhu ra nga najmi ta jehe nginkun Ntiana kō najmi ta ma kjinehe nichinehe S'í Pascua. 29 Kui nga tsitjusjehe Pilato natsiun nga j'ai nchjakohō ra. B'a kitsúhu jōo:

—¿Mí kjuaha tibaténehenu ndai?

30 B'a kitsú jōo:

—Tsa najmi nda ch'onk'un niu, najmi aya ntsai ra n'ekjas'ein.

31 B'a kitsú Pilato:

—Tu sahá tankínkōo kō n'ekokjuōo xi nkú ts'ín tíjña kjuatéxumanuu.

B'a kitsú já judiō k'aku:

—Tíjña nkjúnni tsa n'ek'iein xuta.

32 B'a ts'ín tsitjusuhun én xi kinchja Jesu nga kitsúya tíjūn nkú ts'ín kuayáha. 33 As'ai jas'en ngáha Pilato ni'ya pretoriō. Kinchjaha Jesu kō b'a kitsúhu:

—¿A ji xi nda reihī xuta judiō?

34 B'i kitsú Jesu:

—¿A kuentahī b'a tibatíhinni, a ra tíjín xi kuatsúyahi yáha an?

35 B'a kitsú Pilato:

—¿A nda judioná? Xuta nankihī kō já na'mi k'aku kuats'ínkjas'enna ji. ¿Mí nihi xi kin'ei?

36 B'i kitsú Jesu:

—Najmi b'a ts'ín batexuma xi nkú ts'ín batéxuma já rej xi tíjín asunntej. Tsa ni xi b'a ts'ín tibatexumahana kai, kjaántjaina xi tíjíncha

ts'ínxát'ana tu xi najmi n'ekjas'eheñ ra an já judio k'aku. Tunga najmi b'ahá ts'ín tibatexuma.

³⁷ B'a kitsú Pilato:

—¿A xúhu nda rej ní?

B'i kitsú Jesu:

—Nda rej, xi nkú tibixín. Tunga kitsinná ko jáa asunntej tu xi kuakuyáhana ni xi naxu tjín. Ngay-jeé xuta xi ts'ínkjáihin ni xi naxu tjín nt'é ntana.

³⁸ B'a ta kitsú ngáha Pilato:

—¿Mí nihi xi naxu?

Nk'ie nga b'a kitsú, as'ai tsitju nga ngjise ngáha ra xuta judio. B'a kitsúhu:

—Najmi chumi jéhe tísakújinna tsa tjeheñ ndo.

³⁹ Tunga b'ahá ts'ín tíjña niyánuu nga ts'in ndáihí nku nda nubayá xi binchinú nga S'í Pascua. ¿A mjenuu nga ts'in ndáihí nda rejhi xuta judio?

⁴⁰ As'ai b'a incha kitsú jóo nga kikjintáya:

—¡Najmi tu kui ndo n'e ndáihí! ¡Tu sahá Barraba n'e ndáihí!

Máha nda Barraba, nda ndyjéhe niu.

19

¹ As'ai kitsjá kjuá Pilato nga s'ehe Jesu. ² Já juun kits'innnda nku corona na'yá ko y'é'aha nintaku. Kits'innnga nku najyun ndju kuan xi nkúhu xi bja já rej nga incha kik'aya. ³ J'aik'úhun ko kik'onjin nga b'a kitsúhu:

—¡Antahi, nda rejhi xuta judio!

⁴ As'ai ta tsitjuhú ngáha Pilato natsiun ko b'a kitsúhu jóo:

—Ts'ink'onjenju ndo natsiun tu xi cháhanu nga najmi chumi jéhe xi tísakújinna ndo.

5 As'ai tsitju Jesu natsiun nga tji'a ts'ihin ra corona na'yóo ko nga yja ts'ihin najyun ndju kuon. B'a kitsú Pilato:

—¡Á ndo ei!

6 Já na'mi k'aku ko já xi kunntá ninku, nk'ie nga incha kieke Jesu kikjintáya:

—¡Tjat'a kruj ndo! ¡Tjat'a kruj!

B'a kitsú Pilato:

—Tu sahá jun tankinkoo ko tjat'a kruu. An najmi chumi jéhe xi tísakújinna ndo.

7 B'ahá ta kitsú ngáha já judio k'aku:

—Tíjñani kjuatéxuma ko xi nkú ts'ín tíjña kjuatéxumani tíhin nga kuayá ndai, at'aha Ntíhi Ntjaná tít'sín ma yjoho.

8 Nk'ie nga kint'é Pilato niu, 'yún kitsankjún sa.

9 Ta jas'ehén ngáha ni'ya pretorio ko b'a kitsúhu Jesu:

—¿Má nibáhani?

Tunga najmi kinchjahá Jesu. 10 As'ai b'a kitsú Pilato:

—¿A najmi chubakohóni? ¿A najmi yaní tsa kama kjuat'á kruuhu ko tsa ts'ín ndai ngáhara?

11 B'i kitsú Jesu:

—Ndaha nku ni najmi kama n'ení tsa najmi Ntjaná kitsjá xáhi. Kui kjuaha, xi kits'ínkjas'ehenna aya ntsai 'yún tjen saha ra jé nga ji.

12 Kui chubo kik'atuts'ihin Pilato nga tsangisjai niyá xi nkú ts'ín kama ts'ín ndai ngáha ra Jesu. Tunga b'ihí ts'ín incha kikjintáya já judio k'aku:

—¡Tsa n'e ndaihi ndo, najmi nda tín'ei nginkun nda títjun Cesar! ¡Xi nda rei ts'ín ma suba yjoho, kui xi tífi kontraha nda títjun Cesar!

¹³ Nk'ie nga kint'é Pilato én xu'bi, as'ai kik'onsje Jesu natsiun ko y'ejna ante xi má nga ts'in kjuá, ante xi 'mi Má Kjiya Ndjió, én xi tsuhu rá Gabata nga én hebreo. ¹⁴ Nistjin xu'bi ja tíincha b'enda xuta ni xi ts'e S'í Pascua, at'aha ja tibichú tiña s'íu. Nkú rá ma nga chubá te jo niu. As'ai b'a kitsúhu Pilato xuta judio:

—¡Á nda reinuu ei!

¹⁵ B'a incha kitsú xuto nga kikjintáya:

—¡Tich'onsjei ndo! ¡Tich'onsjei! ¡Tjat'a kruu ndo!
B'a kitsú Pilato:

—¿A nguat'á kruuná nda reinuu?

B'a kitsú ja na'mi k'aku:

—¡Najmi tjin sani kj'ai nda rej, tu nku sahá nda títjun Cesar!

¹⁶ As'ai Pilato kitsjá kjuá nga s'et'a kruu Jesu ko incha ngjikohó jóo.

B'i ts'in kis'et'a kruu Jesu

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

¹⁷ As'ai tsitju Jesu nga y'anji kruuhu nga ngji ante xi 'mi Nintaku Anima, én xi tsuhu rá Golgota nga én hebreo. ¹⁸ Yo kis'et'a kruu kui ko jo sa já. Nku xi kis'et'a kruu nga kixihí ko nku nga skúhun. ¹⁹ Kitsjá kjuá Pilato nga s'et'a nku yáte antsjáku kruu. B'i ts'in kis'et'a: “Jesu, nda xi nibáha Nazaret, nda reihí xuta judio.” ²⁰ Nkjin xuta judio kits'inya ntuu, at'aha tiña maha naxinantóo ante má nga kis'et'a kruu Jesu ko at'aha kis'et'a yátee én hebreo ko én latin ko én griego. ²¹ As'ai j'aisehe Pilato já na'mi k'akuhu xuta judio ko b'a kitsúhu:

—Najmi nda tjin nga: “Nda reihj xuta judio”, tjit'a yatee. Tu saha t'et'ai nga: “Kui xi kitsu: An xi nda reihj xuta judio.”

²² B'a kitsu Pilato:

—Ni xi kab'et'a, ja kab'et'a.

²³ Maha ja juun, nk'ie nga ja kingjat'a kruu Jesu, jakja najyun xi yja nga kits'ixi. Nju ts'asje ko nkunku kikanehē. Ko ta jakja najyun ndju xi yja Jesu, xi najmi tjihin niya chjuya. Nkuhu nga ngji'aha kasin santaha tuts'in. Kui nga b'a kitsuhu ra xinkjin:

²⁴ —Najmi tu chjuntiyaá xu'bi. Tu saha tinutonyahaná yá xi kama ts'e.

B'a kama tu xi tsitjusun ehē Ntjaná xi b'a ts'in tjit'a: “Kits'ixihj xinkjin najyunna ko kitsutonyaha najyun ndjuna.” Kui nga b'a kits'ihin ja juun.

²⁵ Tinchat'a tiñaha kruu naaha Jesu, na nichja naaha, Maria chjuuhun Kleofa ko Maria Magdalena. ²⁶ Nk'ie nga kiekie Jesu naaha ko nda ni'yakuyá xi 'yún tjoho nga síña yo, b'a kitsuhu naaha:

—Ji tachjuún, á ntíhij yo.

²⁷ Ko b'i kitsuhu nda ni'yakuyóo:

—Á naahij yo.

Ta kuihi chubo nda ni'yakuyá xu'bi kitsjantehe naaha Jesu ni'yaha.

B'i ts'in k'ien Jesu

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸ Nk'ie nga ja kama ni xu'bi, be Jesu nga ja kama ndjuú ngayjee ni xi tjihin nga kuitjusun. Tu xi

tsitjusuhun xi nkú ts'ín tjit'a éhen Ntíaná, kui nga b'i kitsúhu:

—Xintá tímana.

²⁹ Síjña yo nku nisa ninte xi tjincha binu san. Nku nixú kits'ínk'anchikoho jóo binu soon. Kui xi y'éku k'akuhu nku yáxá nga kitsungi'a ts'a Jesu.

³⁰ Nk'ie nga kits'i Jesu binu soon, b'a kitsú:

—Ja kuitjusunye.

As'ai kingjénsten nintaku ko akui k'iehén.

³¹ Kui nistjiun tís'enda ni xi ts'e S'í Pascua. Kui nga najmi mjehe ra já judio k'aku tsa s'et'a kruu yjoninte k'ien nk'ie nga kuichú nistjin nkjúun, at'aha 'yún nkjún kui nistjin xu'bo. Kui nga tsankihí ra kjuá Pilato nga chjút'okjáha sjai já xi kjintut'á kruu ko nga chjúxin yjonintehe t'a kruu.

³² As'ai j'ai já juun ko kikjet'okjá sjai nda xi tjun kjit'a ko sjai nda xinkuu xi ta kjit'a kruuko Jesu.

³³ Tunga nk'ie nga incha tsichu má kjit'a Jesu, kikie nga ja ka'me. Najmi kikjet'okjáha sjai. ³⁴ Tunga nkuhú nda juun kik'iénjinkihí kicha 'mehe Jesu ko tjen'yún tsitjuhú jní ko ntánijua.

³⁵ Nda xi kikie ni xi kamoó, kui xi kitsúya ni xi kama ko kjuaxi ni xi tsuya. Be nga kjuaxi ni xi tsuya tu xi ta s'ejihinnu ko jun. ³⁶ At'aha b'a kama tu xi tsitjusuhun éhen Ntíaná xi b'a ts'ín tjit'a: “Ndaha nku nintaha najmi chjút'okjá.” ³⁷ Ko ta tjit'a ya éhen Ntíaná má nga b'a títsu: “Kuasehe jóo nda xi kis'enjinkihí kicha.”

B'i ts'ín kis'eyajni Jesu

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸ Askahan nk'ie nga ja b'a kamoó, nku nda xi nibáha nanki Arimatea xi 'mi Kuse tsankihí kjuá

Pilato nga ngjuai_{ko} yjonintehe Jesu. Kui Kuse xi ta nda ni'yakuyaha Jesu tunga tu kitsjennki 'maha ra at'aha tsankjun ja judio k'aku. As'ai kitsja kjuu Pilato ko ngjik'á ndo yjonintehe Jesu. ³⁹ Ko ta Nicodemo, nda xi ngjisehe Jesu nga jyuun, j'ai_{ko} nkú ra ma katé kilu ni xi sinjne xi 'mi mirra ko aloe xi j'atjijinkoho xinkjin. ⁴⁰ Incha jak'á nga joo yjonintehe Jesu ko kik'ontikjajnu najyun ndju nga kik'onjnu ts'ihin ra ni xi sinjne, xi nkú ts'in tijná niyaha xuta judio nga fayanji xinkjin.

⁴¹ Má kis'et'a kruu Jesu, tina maha nku ante má nga tjintje ya tu. Ante xu'bo tijná nku tsjó tsetse xi ndaha nku najmi kjee s'eya. ⁴² Yo kingjaya jóo yjonintehe Jesu, at'aha tijná tina tsjóo ko at'aha kui nistjiun tincha b'enda xuta judio ni xi ts'e s'iu.

20

*B'i kama nk'ie nga j'áyaha Jesu ngabayoo
(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)*

¹ Tuminku ta jyun nk'ie nga jyunya sa, ngjisehe tsjóo Maria Magdalena ko kieke nga kachjuxin ndjio xi kis'echjanehe tixa tsjóo. ² As'ai tsangatsanka nga ngjisehe Simon Pedro ko nda ni'yakuyá xinkuu xi Jesu 'yún tjoho. B'i kitsú:

—Ja kachjuxin yjonintehe Chá Ntjaná aya tsjóo ko najmi yaj má kas'ejña ngáha!

³ As'ai tsitjusje Pedro ko nda ni'yakuyá xinkuu nga ngjisehe tsjóo. ⁴ Tsangatsanka nga joo, tunga nda ni'yakuyá xinkuu 'yún kitsa tsangatsanka sa nga Pedro ko tjun tsichu tsjóo. ⁵ Tunga tu tsasekjás'ehén ko kieke nga kjiijná najyun ndju xi tsich'ontikjajnu yjonintehe Jesu. Najmi jas'en

tsjóo. ⁶ As'ai tsichu t̄jennkih̄i Pedrō k̄o jas'en aya tsjóo. Kikie najyun ndju xi k̄jijñā ȳo ⁷ k̄o najyun xi tsich'ontikjájnu nintakū Jesu. Kui xi najmi k̄jijñakjok̄o najyun ndjuu. T'axín k̄jijñā nga t̄jíkjoya. ⁸ As'ai t̄a jas'en ndā ni'yakuyá xinkuu xi t̄jun tsichuseh̄e tsjóo. Kikie k̄o kis'ejih̄in nga t̄jñā t̄ík'un Jesu. ⁹ At'ahā najmi k̄jee mankjih̄in j̄oo éhen Nt̄ianá xi b'ā ts'ín t̄jít'a nga t̄jihin nga k̄j'uaíya ngáhā r̄a Jesu ngabayoo. ¹⁰ As'ai kik'óya ngáhā já ni'yakuyoō ni'yahā.

*B'í ts'ín tsakúchjih̄i yjohō Jesu Mariá Magdalena
(Mr. 16:9-11)*

¹¹ Tunga máha Mariá, tsasinjñā natsih̄in tsjóo nga t̄íkjintá. T̄a t̄íkjintá ts'ihin nga tsasekjás'en tsjóo ¹² k̄o kikie jo nt̄ítsje xi yja najyun taba, xi kab'entusún̄ ante má nga kis'ejñā yjonintehē Jesu. Nku xi kab'ejñā má kis'ejñā nintakū k̄o nku xi kab'ejñā má kitsjen sjai. ¹³ B'ā kitsú nt̄ítsjee:

—Ji t̄achjuún, ¿á t̄ích'íh̄ini?

B'ā kitsú Mariá:

—At'ahā kachjuxín yjonintehē Chá Nt̄ianā. Najmi be má kafi s'ejñā ngáhā.

¹⁴ As'ai kits'ínk'ótjiya k̄o kikie nga ȳo kabasinjñā Jesu, tunga najmi kamankjih̄in r̄a tsa Jesu niu.

¹⁵ B'í kitsú Jesu:

—Ji t̄achjuún, ¿á t̄ích'íh̄ini? ¿Yá xi t̄ibinchisjáí?

Tū ndā xi kunntáhá yá tu xi t̄jín ȳo kits'ín ma Mariá k̄o b'ā kitsú:

—Ji, tsa ji ka'mikoī yjoninteē, t'inyaní má kafajñai k̄o k̄fínkj'a ngáhana.

¹⁶ —Ji Mariá —kitsú Jesu.

Kits'ínk'ótjiya Maria ko b'a kitsúhu nga én hebreo:

—¡Raboni!

Kui éin xi tsuhu ra Maestru. B'i kitsú Jesu:

¹⁷ —Najmi tu nuba'yúnní, at'aha najmi kjee finjia má tíña Na'mina. Tunga t'inyahá ri já nts'é nga kfínnjia má tíña Na'mina xi ta Na'minu, Ntiana xi ta Ntianu.

¹⁸ As'ai Maria Magdalena ngji tsúyaha já ni'yakuyóo nga kabe Nda Ntiana ko kitsúyaha ni xi kitsúhu.

*B'i ts'ín tsakúchiji yjoho Jesu já ni'yakuyáha
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)*

¹⁹ Nk'ie nga ja kama jyuun ta kuihi nistjin tuminku, tjichja ankjuá má nga kab'entu já ni'yakuyóo, at'aha tíncha tsankjún já judio k'aku. As'ai Jesu j'ai sinjñajihin ko kikjaniñaha nga b'i kitsúhu:

—Kas'enuu kjuajyu.

²⁰ Nk'ie nga b'a kitsú, tsakúchji ntsja ko 'mehe. Tsjo kamaha já ni'yakuyóo nga kkie ngáha Nda Ntiana. ²¹ As'ai b'ahá ta kitsú ngáha Jesu:

—Kas'enuu kjuajyu. Xi nkú ts'ín kits'ín nibána Ntia Na'miu, b'a ta ts'ín ts'inkjínuu nd'ai.

²² Kikjenimajin jóo ko b'i kitsúhu:

—N'ekjóhoon Espiritu Santo. ²³ Xi n'endyjat'ohoo jéhe kama ndyjat'aha jéhe. Xi najmi n'endyjat'ohoo jéhe tu nku s'ehé ra jé.

B'i ts'ín tsakúchiji yjoho Jesu Toma

²⁴ Toma xi ta 'mi nda'yun, xi ta nku nda ni'yakuyá xi te joo, najmi tíña nk'ie nga j'ai Jesu.

²⁵ As'ai já ni'yakuyá xingisoó b'a kitsúhu ndo:

—Kuayaj Nda Ntjaná.

B'a kitsú Toma:

—Tsa najmi skue chubaha xiun aya ntsja ko tsa najmi tsungis'en najnú ntsa má ngjihí xiun ko tsa najmi tsungis'en ntsa 'mehe, najmi s'ejinna.

²⁶ Nk'ie nga j'a jin nistjin, ta tjintuhú ngáha já ni'yakuyóo nku aya ni'ya ko ta tijná ñja Toma. As'ai ta j'ai sinjñajihín ngáha ra Jesu, nk'ie nga tjíchja ankjuo. B'i kitsúhu nga kikjaniñaha:

—Kas'enuu kjuajyu.

²⁷ As'ai b'a kitsúhu Toma:

—Ñibá mahi ei. Chaseihí ntsa ko tinúngis'ein najnú ntsai ko tinúngis'ein ntsai 'mena. Najmi nda tín'ei nga najmi tís'ejihin. N'e s'ejinní.

²⁸ B'a kitsú Toma:

—Ji Nda Ntia ko Ntjana!

²⁹ B'i kitsú Jesu:

—¿A at'aha kuayaní, a kui kjuaha kuas'ejihin ri? Á b'a nda tjihin ts'e xuta xi tís'ejihin an ndaha tsa najmi tibena.

Kui ngat'ai kin'endaha xujun

³⁰ Nkjin ko k'ái sa kjuankjún xi kits'ín Jesu nginkun já ni'yakuyáha. Kui xi najmi kis'et'ayje xujun xu'bi. ³¹ Tunga ni xu'bi kis'et'a tu xi s'ejihinnuu nga Jesu xi kits'ín nibá Ntjaná, nga kui xi Ntíhí Ntjaná, tu xi b'a ts'ín kujntsuba tik'uhunnu nga s'ejinnuu kui.

21

B'i ts'ín tsakúchjihí yjoho Jesu yatu já ni'yakuyáha

¹ Askahan ta tsakúchjihí ngáha ra yjoho Jesu já ni'yakuyáha andai ntáchak'un Tiberia. B'i ts'ín

tsakúchjihí yjohó. ² Nkuhú incha kab'a xinkjín nga kab'entu Simon Pedro, Toma xi tá 'mi nda'yun, Natanael xi nda xi nibáha nanki Cana, nanki xi tijnajihín ante Galilea, jáha Zebedeo kó kj'ai sa jo já ni'yakuyá. ³ As'ai b'a kitsú Simon Pedro:

—Tjió kfín tsuba.

B'a kitsú já xingisoó:

—Kó jin kuankín.

As'ai incha jas'en nku tsutsu, tunga kui nistjen xu'bo ndaha nku tjió najmi kisakúhu. ⁴ Nkú rá ma nga ja tífi ma sen, j'ai sinjña Jesu andai ntáchak'uun, tunga najmi kamankjihín rá já ni'yakuyóo tsa Jesu niu. ⁵ As'ai b'i kitsú Jesu:

—Jun já, ¿a najmi kje sakúnuu tjió?

—Najmi —kitsú jóo.

⁶ B'ahá tá kitsú ngáha Jesu:

—Xi tjeheh nga kixihí tsutsuu chjanik'jo na'yanuu kó sakúnuu.

B'a kits'ín jóo kó as'ai ndaha najmi tá ma kjenjihí na'yoo, at'aha nkjin nkjún tjió xi kisakúhu. ⁷ Nda ni'yakuyá xi Jesu 'yún tjohó b'a kitsúhu Pedro:

—¡Nda Ntjanáhá niu!

Nk'ie nga kint'é Simon Pedro nga “Nda Ntjaná niu” kik'ihín, kingja ngáha najyuhun, at'aha kab'asje, kó kikjaníkj'ajin yjohó ntáchak'uun. ⁸ Askahan já ni'yakuyá xingisoó tsichukó tsutsuu nga túb'éfe ts'ihin na'ya xi katsehe tjió, at'aha tiña maha andai ntóo nkú rá ma unchan metru. ⁹ Nk'ie nga tsitjujen jóo tsutsuu, kieke nku nd'í xi tíma 'yún kó nku tjió xi kijnajin x'íu kó ninkuan. ¹⁰ B'i kitsú Jesu:

—Nibákoo chuba tjió xi kuasakúnuu.

11 Tsiyajnu Simon Pedro tsutsuu ko y'éfe má kixiu na'ya xi katsehe tji*o* i. Unchan ko cháte ko jan maha. Tunga ndahá tsa b'a ts'ín nkjin kamaha tji*o*, najmi kitiyá na'yoo. 12 As'ai b'i kitsú Jesu:

—Nibá chinoo.

Ndaha nku já ni'yakuyoo najmi kama k'un kingjásjaiyaha: “¿Yáha ji?”, tsa kitsúhu, at'aha be nga Nda Ntia*ná* niu. 13 As'ai j'ai tiña Jesu, jak'á ninkuon ko kitsjáha jóo. B'a ta kits'íh*in* tji*o*.

14 Kui xu'bi xi niyá xi ma jahan nga tsakúchj*ih*i Jesu yjoh*o* já ni'yakuyáha askahan nk'ie nga j'áiya ngáha ra ngabayoo.

B'i ts'ín kitsjá xáha Jesu Pedro

15 Nk'ie nga ja kamaha nga kikjine, Jesu kingjásjaiyaha Simon Pedro:

—Ji Simon ntíh*i* Jona, ¿a 'yún tjo sahi an nga já xu'bi?

B'a kitsú Pedro:

—Johon, Nda Ntia, yai nga tjona ji.

B'i kitsú Jesu:

—Chúnntai chutsankana.

16 As'ai b'ahá ta kitsú ngáha ra niyá xi ma joho:

—Ji Simon ntíh*i* Jona, ¿a tjohi an?

B'a kitsú Pedro:

—Johon, Nda Ntia, yai nga tjona ji.

B'i kitsú Jesu:

—Chaseh*i* chutsankana.

17 As'ai b'ahá ta kitsú ngáha ra niyá xi ma jahan:

—Ji Simon ntíh*i* Jona, ¿a tjohi an?

Kik'ie nusin nusih*in* Pedro nga kichasjaiyaha: “¿A tjohi an?”, niyá xi ma jahan. B'a kitsúhu:

—Ji Nda Ntia, ji xi yai ngayjee ni xi tjin. Yai nga tjona ji.

B'i kitsu Jesu:

—Chunntai chutsankana. ¹⁸ Kjuaxi ni xi tixihin. Nk'ie nga ndyja sahi, kindyja subai najyihin ko k'in tu ma nga kama mjehé ri. Tunga nk'ie nga kama chái, kfentei ntsai ko kj'ai xi ts'inngja ngaha ri najyihin ko ngjuaikohi ma nga najmi mjehi k'uin.

¹⁹ B'a ts'in kitsuya titjuhun Jesu xi nkú ts'in kuayá Pedro nga kuakúchji kjuachánkaha Ntianá. Ko b'i ta kitsu yaha:

—Tsjénkiní.

B'i ts'in kinchjanimiyaha Jesu nda ni'yakuyá xi yun tjoho

²⁰ As'ai tsasengi astun Pedro ko kieke nga tjennkihí nda ni'yakuyá xi Jesu 'yun tjoho, xi tijnat'a tiñaha Jesu nk'ie nga incha kikjine nichinehe S'í Pascua ko xi b'a kitsuhu: “Ji Nda Ntia, zyá xi ts'injkas'ehin?” ²¹ Nk'ie nga kieke Pedro nda ni'yakuyóo, kingjásjaiyaha Jesu:

—Ji Nda Ntia, kui ndai, ¿nkú kamaha?

²² B'i kitsu Jesu:

—Tsa mjena nga k'úejña santa nkúhu nga kjuái ngáhana, najmi ji tjehe ri nga chai ni xu'bo. Ji tsjénkiní.

²³ Askahan kik'inyaha én xu'bi xuta ninku, nga najmi kuayá nda ni'yakuyá xu'bo. Tunga najmi b'ahá kitsu Jesu tsa najmi kuayá ndo. B'i ní kitsu: “Tsa mjena nga k'úejña santa nkúhu nga kjuái ngáhana, najmi ji tjehe ri nga chai ni xu'bo.”

²⁴ Kui nda ni'yakuyóo tsuya kixi niu ko kui xi y'et'a ni xu'bi. Ko yai nga kjuaxi én xi kinchja.

²⁵ Nkjin sa ni xi kits'in Jesu. Tsa s'et'a ngayjee ni xi kits'in, b'a mana nga najmi s'en ngayjee asuntee xujun xi s'et'a niu.

Éhen Ntíaná
New Testament in Mazatec, Jalapa de Díaz
(MX:maj:Mazatec, Jalapa de Díaz)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazatec, Jalapa de Díaz

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazateco, Jalapa de Díaz [maj], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazatec, Jalapa de Díaz

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

e05183c2-7c34-5cdd-8c78-15ea51bd8cbb